

Вінницький національний технічний університет
Факультет менеджменту та інформаційної безпеки
Кафедра підприємництва, логістики та менеджменту

Бакалаврська дипломна робота на тему:

УПРАВЛІННЯ КРЕДИТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА (НА
ПРИКЛАДІ ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА
«БЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ЗАВОД ЗАЛІЗОБЕТОННИХ КОНСТРУКЦІЙ»)

Виконав: студент 4 курсу, групи ПЗ-206з
спеціальності 076 «Підприємництво,
торгівля та біржова діяльність»

Шамрай М. І.

Керівник: к.е.н., доцент каф. ПЛМ

Безсмертна О. В.

« 06 » 06 2024 р.

Рецензент: Ткачук А. М.

к.е.н., доцент кафедри ПЛМ

« 07 » 06 2024 р.

Допущено до захисту

Завідувач кафедри ПЛМ проф. Мороз О. О.

« 8 » липня 2024 р.

Вінниця ВНТУ 2024

Вінницький національний технічний університет
 Факультет менеджменту та інформаційної безпеки
 Кафедра підприємництва, логістики та менеджменту
 Рівень вищої освіти - перший (бакалаврський)
 Галузь знань - Управління та адміністрування
 Спеціальність - 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
 Освітньо - професійна програма - «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

ЗАТВЕРДЖУЮ
 завідувач кафедри ПІІМ
 д.е.н., професор Мороз О. О.

О.О. Мороз
 «16 червня» 2024 р.

ЗАВДАННЯ НА БАКАЛАВРСЬКУ ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Шамрай Марині Ігорівні
 (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: Управління кредитоспроможністю підприємства (на прикладі приватного акціонерного товариства «Білоцерківський завод залізобетонних конструкцій»).

керівника роботи Безсмертна Оксана Владиславівна, к.е.н., доцент,
 (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, звання)

затверджені наказом ВНТУ від «11» березня 2024 року № 80.

2. Термін подання студентом роботи: 07 червня 2024 р.

3. Вихідні дані до роботи: Підручники, посібники, які містять теоретичні відомості по темі роботи, періодичні видання, статистичні дані.

4. Зміст текстової частини (перелік питань, які потрібно розробити):

1. Теоретичні аспекти управління кредитоспроможністю підприємства
2. Аналіз діяльності та кредитоспроможності ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних конструкцій»
3. Розробка пропозицій удосконалення діяльності ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних конструкцій»
5. Перелік ілюстративного матеріалу: Основні фінансові результати господарської діяльності ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК»; Аналіз показників ділової активності ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК»; Аналіз показників платоспроможності і ліквідності ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК»; Результати розрахунків показників фінансової стійкості ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК»; Аналіз дебіторсько-кредиторської заборгованості ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК»; Аналіз показників рентабельності ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК»; Вплив чинників на зміну залишків грошових коштів ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК»; Система пропозицій та результати від їх запровадження на ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК».

(зворотня сторона)

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1. Спеціальна частина	Безсмертна О. В., доцент каф. ПЛМ		

7. Дата видачі завдання 18 березня 2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів бакалаврської дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітки
1	Формування та затвердження теми бакалаврської дипломної роботи (БДР)	11.03. 2024 р.	
2	Виконання спеціальної частини БДР. Перший рубіжний контроль виконання БДР (1-й розділ БДР)	12.04. 2024 р.	
3	Виконання спеціальної частини БДР. Другий рубіжний контроль виконання БДР (2-й розділ БДР)	03.05. 2024 р.	
4	Виконання спеціальної частини БДР. Третій рубіжний контроль виконання БДР (3-й розділ БДР)	24.05. 2024 р.	
5	Нормоконтроль. Попередній захист БДР	03.06 2024 р.	
6	Рецензування БДР	07.06. 2024 р.	
7	Захист БДР	10-27.06. 2024 р.	

Студент

(підпис)

Шамрай М. І.

Керівник роботи

(підпис)

Безсмертна О. В.

Вінницький національний технічний університет
Факультет менеджменту та інформаційної безпеки
Кафедра підприємництва, логістики та менеджменту

Бакалаврська дипломна робота на тему:

УПРАВЛІННЯ КРЕДИТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА (НА
ПРИКЛАДІ ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА
«БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ЗАВОД ЗАЛІЗОБЕТОННИХ КОНСТРУКЦІЙ»)

Виконав: студент 4 курсу, групи Пз-20бз
спеціальності 076 «Підприємництво,
торгівля та біржова діяльність»

Шамрай М. І.

Керівник: к.е.н., доцент каф. ПЛМ
Безсмертна О. В.

« ____ » _____ 2024 р.

Рецензент: _____

« ____ » _____ 2024 р.

Допущено до захисту

Завідувач кафедри ПЛМ проф. Мороз О. О.

« ____ » _____ 2024 р.

Вінницький національний технічний університет
Факультет менеджменту та інформаційної безпеки
Кафедра підприємництва, логістики та менеджменту
Рівень вищої освіти - перший (бакалаврський)
Галузь знань – Управління та адміністрування
Спеціальність – 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Освітньо - професійна програма – «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

ЗАТВЕРДЖУЮ
завідувач кафедри ПЛМ
д.е.н., професор Мороз О. О.

« » 2024 р.

З А В Д А Н Н Я НА БАКАЛАВРСЬКУ ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Шамрай Марині Ігорівні
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: Управління кредитоспроможністю підприємства (на прикладі приватного акціонерного товариства «Білоцерківський завод залізобетонних конструкцій»).

керівник роботи Безсмертна Оксана Владиславівна, к.е.н., доцент,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом ВНТУ від «11» березня 2024 року № 80.

2. Термін подання студентом роботи: _07 червня 2024 р. _____

3. Вихідні дані до роботи: Підручники, посібники, які містять теоретичні відомості по темі роботи, періодичні видання, статистичні дані.

4. Зміст текстової частини (перелік питань, які потрібно розробити):

1. Теоретичні аспекти управління кредитоспроможністю підприємства
2. Аналіз діяльності та кредитоспроможності ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних конструкцій»

3. Розробка пропозицій удосконалення діяльності ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних конструкцій»

5. Перелік ілюстративного матеріалу: Основні фінансові результати господарської діяльності ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК»; Аналіз показників ділової активності ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК»; Аналіз показників платоспроможності і ліквідності ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК»; Результати розрахунків показників фінансової стійкості ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК»; Аналіз дебіторсько-кредиторської заборгованості ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК»; Аналіз показників рентабельності ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК»; Вплив чинників на зміну залишків грошових коштів ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК»; Система пропозицій та результати від їх впровадження на ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК».

(зворотна сторона)

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1. Спеціальна частина	Безсмертна О. В., доцент каф. ПЛМ		

7. Дата видачі завдання 18 березня 2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів бакалаврської дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Формування та затвердження теми бакалаврської дипломної роботи (БДР)	11.03. 2024 р.	
2	Виконання спеціальної частини БДР. Перший рубіжний контроль виконання БДР (1-й розділ БДР)	12.04. 2024 р.	
3	Виконання спеціальної частини БДР. Другий рубіжний контроль виконання БДР (2-й розділ БДР)	03.05. 2024 р.	
4	Виконання спеціальної частини БДР. Третій рубіжний контроль виконання БДР (3-й розділ БДР)	24.05. 2024 р.	
5	Нормоконтроль. Попередній захист БДР	03.06 2024 р.	
6	Рецензування БДР	07.06. 2024 р.	
7	Захист БДР	10-27.06. 2024 р.	

Студент

Шамрай М. І.

(підпис)

Керівник роботи

Безсмертна О. В.

(підпис)

АНОТАЦІЯ

Шамрай М. І. Бакалаврська дипломна робота на тему: «Управління кредитоспроможністю підприємства (на прикладі приватного акціонерного товариства «Білоцерківський завод залізобетонних конструкцій»)».

В першому розділі розглянуті теоретично-методологічні аспекти управління кредитоспроможністю підприємства .

У другому розділі здійснено аналіз діяльності та кредитоспроможності ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних конструкцій».

Третій розділ присвячено розробці пропозицій удосконалення діяльності ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних конструкцій».

Ключові слова: кредитоспроможність, ефективність, ліквідність, фінансова стійкість, рентабельність, заборгованість.

ANNOTATION

Shamray M. I. Bachelor's thesis on the topic: "Management of the creditworthiness of the enterprise (on the example of the private joint-stock company "Bilotserkivsky plant of reinforced concrete structures")".

In the first chapter, the theoretical and methodological aspects of managing the creditworthiness of the enterprise are considered.

In the second section, an analysis of the activity and creditworthiness of PJSC "Bilotserkivsky Plant of Reinforced Concrete Structures" was carried out.

The third section is devoted to the development of proposals for improving the activities of PJSC "Bilotserkiv Plant of Reinforced Concrete Structures".

Keywords: creditworthiness, efficiency, liquidity, financial stability, profitability, indebtedness.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ КРЕДИТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1 Концептуальні основи дослідження кредитоспроможності позичальника	6
1.2 Методика аналізу кредитоспроможності підприємства	16
1.3 Практичні аспекти оцінювання кредитоспроможності підприємства	
2 АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ТА КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних конструкцій»	25
2.1 Загальна характеристика ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних конструкцій»	25
2.2 Аналіз кредитоспроможності ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних конструкцій»	36
2.3 Аналіз системи управління ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних конструкцій»	45
3 РОЗРОБКА ПРОПОЗИЦІЙ УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ЗАВОД ЗАЛІЗОБЕТОННИХ КОНСТРУКЦІЙ»	49
3.1 Розробка шляхів підвищення кредитоспроможності ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних конструкцій»	49
3.2 Розробка рекомендацій з удосконалення системи управління на ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних конструкцій»	60
3.3 Розрахунок економічного ефекту від впровадження розроблених пропозицій на ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних конструкцій»	66
ВИСНОВКИ	71
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	75

ДОДАТОК А Фінансова звітність підприємства	79
ДОДАТОК Б Ілюстративний матеріал	83
ДОДАТОК В. Протокол перевірки дипломної роботи	105

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Перебудова кредитної системи країни, формування комерційних банків та перехід до дворівневої банківської системи, орієнтація на ринковий характер економіки потребують більш глибокого підходу до проблеми підвищення ефективності управління кредитоспроможністю позичальників.

Кредитоспроможність визначає рівень фінансово-господарського стану підприємства, на підставі якого робиться висновок щодо його фінансової стійкості, можливої ефективності використання отриманих коштів, здатності та готовності повернути їх відповідно до умов угоди.

Банківські установи використовують безліч різноманітних методик оцінки кредитоспроможності з певною системою коефіцієнтів. Однак, отримати єдину, точну оцінку кредитоспроможності позичальника з узагальненням цифрових та нецифрових даних неможливо. Для обґрунтованої оцінки кредитоспроможності, крім інформації у цифрових величинах, потрібна оцінка кваліфікованих аналітиків.

Актуальність розгляду даної теми полягає в тому, що в інформації про кредитоспроможність господарств комерційні банки нині мають велику потребу. Їхні прибутковість і ліквідність багато в чому залежать від фінансового стану клієнтів, оскільки зменшення ризику при здійсненні позичкових операцій можна досягнути тільки на основі вивчення кредитоспроможності клієнтів.

Значний внесок у вивчення проблеми підвищення ефективності управління кредитоспроможністю підприємств зробили Алексєєв І. В., Бутинець Ф.Ф., Кириченко О.А., Мороз О.А., Тарасенко Н.В. Однак, мінливість економічного становища в Україні вимагає подальшого вивчення зазначеної проблеми із залученням зарубіжного досвіду.

Актуальність і важливість питання підвищення ефективності управління кредитоспроможністю підприємств обумовили вибір теми, мети і задач дослідження.

Мета і завдання дослідження. Мета дипломної роботи полягає у виявленні шляхів підвищення ефективності управління кредитоспроможністю підприємства.

Основними задачами, які необхідно виконати для досягнення поставленої мети, є:

1. Висвітлення теоретичних аспектів управління кредитоспроможністю підприємства.
2. Проведення аналізу основних показників фінансово-господарської діяльності підприємства.
3. Проведення аналізу показників ефективності управління кредитоспроможністю підприємства.
4. Проведення аналізу системи управління підприємства.
5. Розробка пропозицій щодо підвищення ефективності управління кредитоспроможністю підприємства та удосконалення його системи управління.

Об'єктом дослідження є система управління кредитоспроможністю ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних конструкцій».

Предметом дослідження методи і механізми підвищення ефективності управління кредитоспроможністю підприємства.

Теоретичну й методологічну базу дослідження складають закони України, постанови Верховної ради України та Кабінету Міністрів України, теоретичні висновки та узагальнення вітчизняних і зарубіжних вчених-економістів, що містяться у монографічній, спеціальній та періодичній літературі, матеріали науково-практичних конференцій. Інформаційною базою є дані статистичної звітності та фінансова звітність підприємства.

Методи дослідження. В роботі використано такі методи: аналізу, синтезу – для дослідження теоретичних основ управління

кредитоспроможністю підприємства; коефіцієнтний метод – при дослідженні фінансового стану об'єкта дослідження; факторний аналіз – для виявлення основних факторів, що впливають на обсяг грошових коштів досліджуваного підприємства.

1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ КРЕДИТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Концептуальні основи дослідження кредитоспроможності позичальника

Дослідження кредитоспроможності традиційно пов'язане з процесом надання кредитів. Це означає, що коли йдеться про дослідження кредитоспроможності, зазвичай мається на увазі оцінка здатності позичальника повернути кредитні кошти за умови їх надання банком.

Кириченко О.А. присвятив свої роботи формулюванню визначення поняття кредитоспроможності, яке найкращим способом відображало б сутність цього терміну. У результаті, кредитоспроможність була визначена як спроможність позичальника за певних умов кредитування повністю і в установленій кредитною угодою термін розраховуватися за своїми борговими зобов'язаннями виключно грошовими коштами, які генеруються позичальником у ході його звичайної діяльності' [3].

З урахуванням ключових позицій, включених у визначенні кредитоспроможності, автором була відзначена значна різниця між поняттями платоспроможності і кредитоспроможності. Вона полягає в тому, що платоспроможність підприємства описує його здатність розраховуватися за своїми зобов'язаннями, тоді як кредитоспроможність підприємства описує його здатність розраховуватися за своїми зобов'язаннями виключно грошовими коштами. Здавалося б, різниця мала бути невеликою, проте негативні практичні наслідки ігнорування цієї різниці можуть бути значними - використання невідповідної методології, неправильні результати розрахунків та, в результаті, прийняття неправильних економічних рішень.

Розглянемо ситуації, в яких необхідно вивчати фінансову стійкість підприємства, а в яких - його кредитоспроможність, а також визначимо, що впливає на використання кожної з цих ознак.

Загалом відомо, що зобов'язання підприємства перед кредиторами можуть бути виплачені різними способами - готівкою або іншими активами, такими як товари чи готова продукція. Однак деякі зобов'язання, такі як банківські кредити чи податкові виплати, повинні бути виконані саме грошовими коштами. Деякі кредитори, зокрема банки та державні податкові органи, насамперед цікавляться здатністю підприємства генерувати готівкові потоки (cash flows). Платоспроможність підприємства, навпаки, не повністю характеризує цю здатність. Таким чином, для таких кредиторів важливо не лише платоспроможність, але й кредитоспроможність позичальника.

Інші кредитори, зобов'язання перед якими можуть бути виконані різними активами, менше цікавляться готівковими потоками підприємства. Тому для них важливо лише платоспроможність контрагента.

Отже, дослідження кредитоспроможності необхідне не лише для оцінки позичальника з погляду банку, але й для будь-яких інших контрагентів, які повинні виплачувати свої зобов'язання готівкою [4].

З абстрактної точки зору, кредитоспроможність - це відповідність між "необхідністю" погашення кредитної заборгованості та "можливістю" позичальника зробити це. Конкретизуючи, "необхідність" визначається умовами кредитування, а "можливість" - здатністю позичальника генерувати готівкові потоки, достатні для виплати своїх зобов'язань при цих умовах.

З урахуванням вищевикладеного можна стверджувати, що доцільно виділяти саме два основні фактори, а саме:

1. умови кредитування,
2. здатність позичальника генерувати SC-потоки.

Фактори кредитоспроможності можна зобразити графічно у формі "піраміди основних факторів кредитоспроможності" від консалтингової групи "КАУПЕРВУД".

Для визначення кредитоспроможності позичальника необхідно відповісти на питання про те, чи здатний він генерувати SC-потоки, необхідні для погашення заборгованості за умовами кредитування. Таким чином, алгоритм дослідження кредитоспроможності можна спростити у такий спосіб:

1. Аналіз умов кредитування;
2. Аналіз здатності позичальника генерувати SC-потоки;
3. Порівняння умов кредитування та здатності позичальника генерувати SC-потоки [13].

У практиці як вітчизняних, так і зарубіжних банків досі не існує чітких правил оцінки кредитоспроможності. Тарасенко Н.В. вказує на деякі найбільш відомі системи показників для оцінки фінансового стану підприємства, такі як система Ліббі, методика CART, метод рекурсивної розбивки, модель «нагляду за позиками» (модель Чесири), моделі «Z-аналізу» та «Z-модель Альтмана», метод складного диференційного аналізу (МДА) та інші [13].

Незалежно від вибору методу для оцінки рівня надійності платоспроможності, важливо включити аналіз ключових аспектів, що утворюють аббревіатуру CAMPARI:

- С (характер) – характеристика клієнта, його репутація, особисті якості;
- А (здатність) – здатність повернути позику;
- М (маржа) – рівень доходності;
- Р (мета) – ціль використання позики;
- А (сума) – обсяг позики;
- Р (повернення) – умови погашення позики;
- І (страхування) – захист від ризику неповернення позики.

Комерційні банки України також використовують цей підхід для оцінки кредитоспроможності позичальників. Згідно з Положенням № 279 Правління НБУ від 6 липня 2000 року, кожен банк самостійно встановлює

критерії оцінки фінансового стану позичальника, враховуючи вимоги Положення.

Оцінка фінансового стану підприємства-позичальника передбачає аналіз таких ключових показників:

- Платоспроможність;
- Фінансова стійкість;
- Обсяги продажів;
- Обороти за рахунками;
- Структура та динаміка дебіторсько-кредиторської заборгованості;
- Собівартість продукції (у динаміці);
- Прибутки та збитки (у динаміці);
- Рентабельність (у динаміці).

Основна мета такого аналізу полягає у:

1. Визначенні рівня ризику для банку;
2. Оцінці капіталу, що підлягає ризику;
3. Розробці стратегій мінімізації або усунення ризику [6].

Тарасенко Н.В. визначає наступні етапи для аналізу кредитоспроможності підприємства. Спочатку банк аналізує всю доступну інформацію про клієнта, зокрема: тривалість функціонування підприємства, наявність бізнес-плану (у разі нового підприємства), тенденції його розвитку, рівень прибутковості, структуру і обсяг боргів, історію погашення попередніх позик, виплату відсотків, мотиви звернення за кредитом, репутацію та керівництво підприємства, тощо.

Наступний етап оцінки кредитоспроможності включає розрахунок значень показників фінансового стану позичальника за вищевказаними критеріями. Крім того, проводиться аналіз таких економічних показників, як: ефективність управління; стабільність виконання виробничих планів; ринкова позиція та залежність від циклічних та структурних змін в економіці та галузі; співвідношення темпів зростання випуску продукції та кредитів; наявність замовлень та державної підтримки; оборотний капітал та його

оборотність; ефект фінансового важеля; відношення заборгованості за позиками до валового доходу; здатність підприємства сплатити відсотки за кредит; активність у веденні розрахункового рахунку, що відображається кількістю операцій за період, що відповідає діловій активності [5].

На третьому етапі проводиться оцінка та узагальнення показників, визначення класу надійності. Відповідно до положення Національного банку України про порядок формування та використання резерву для покриття можливих збитків від кредитних операцій банків, класифікація підприємств-позичальників здійснюється на основі результатів оцінки їх фінансового стану.

Відповідно до фінансової стійкості та здатності виконувати свої зобов'язання перед банком, підприємство класифікується у один із п'яти рівнів надійності:

Клас «А» - фінансова діяльність відзначається високою прибутковістю, перевищує середньогалузевий рівень рентабельності (якщо такий визначений), що свідчить про здатність вчасно виконувати зобов'язання за кредитними операціями, включаючи погашення основного боргу та відсотків відповідно до умов угоди. Економічні показники знаходяться в межах установлених значень згідно з внутрішніми документами банку. Керівництво підприємства має бездоганну репутацію, а кредитна історія є бездоганною. Забезпечення за кредитною операцією повинно бути надійним, і немає жодних ознак можливих затримок у погашенні боргу та/або сплаті відсотків. Висновок: фінансова діяльність і надалі буде відбуватися на високому рівні.

Клас «Б»: Фінансова діяльність позичальника цієї категорії подібна за характеристиками до класу «А» (тобто фінансова діяльність є доброю або дуже доброю, з рентабельністю на середньому галузевому рівні, якщо такий визначається. Деякі економічні показники можуть погіршитися або мати незначні відхилення від мінімально прийнятих значень), але ймовірність підтримування її на цьому рівні протягом тривалого часу є низькою. Позичальники (контрагенти банку), які віднесені до цього класу, потребують

більшої уваги через потенційні недоліки, що ставлять під загрозу достатність надходжень коштів для обслуговування боргу та стабільність одержання позитивного фінансового результату їх діяльності. Забезпечення кредитної операції не повинно викликати сумнівів (щодо оцінки його вартості, правильності оформлення угод про забезпечення кредитних операцій тощо). Аналіз коефіцієнтів фінансового стану позичальника може вказувати на негативні тенденції. Недоліки в діяльності позичальників, віднесених до класу «Б», мають бути лише потенційними. За наявності реальних недоліків клас позичальника потрібно знизити [6].

Клас «В»: Фінансова діяльність є задовільною (рентабельність нижча, ніж середньо галузевий рівень, якщо такий визначається, деякі економічні показники не відповідають мінімально прийнятим значенням) і потребує більш реального контролю. Надходження коштів і платоспроможність свідчать про ймовірність своєчасного погашення кредиторської заборгованості в повній сумі і в певні строки, передбачені договором, якщо недоліки не будуть усунені. Проблеми можуть стосуватися стану забезпечення за кредитними операціями, необхідної документації, що свідчить про наявність і ліквідність застави тощо. Одночасно спостерігається можливість виправлення ситуації і поліпшення фінансового стану позичальника.

Клас «Г»: Фінансова діяльність на незадовільному рівні, характеризується нестабільністю протягом року та високим ризиком значних збитків. Існує низька ймовірність повного погашення кредитної заборгованості та відсотків за нею. При відсутності безперечних підтверджень можливості поліпшення фінансового стану протягом одного місяця, позичальник автоматично класифікується на клас нижче (клас «Д»).

Клас «Д»: Фінансова діяльність також незадовільна, супроводжується збитками, а кредитна операція не має достатнього забезпечення. Фінансові показники не відповідають встановленим значенням, і ймовірність виконання зобов'язань з боку позичальника практично відсутня [6].

Очевидно, що банк при видачі кредитів таким підприємствам ризикує значною втратою. Кредити можуть видаватися лише на особливих умовах або під великий відсоток. Такі умови ставлять банк перед проблемою невизначеності стосовно повернення кредиту вчасно чи навіть взагалі.

Оскільки одним із ключових принципів кредитування є вчасне повернення, важливим завданням при аналізі видачі кредиту є оцінка кредитного ризику. Цей ризик включає ризик, пов'язаний з позичальником, забезпеченням кредиту, системними та форс-мажорними ризиками.

Кредитний ризик можна розподілити на два основні поняття: кредитний ризик за кредитною угодою; зважений кредитний ризик.

Кредитний ризик за конкретною угодою визначається ймовірністю того, що банк понесе збитки від невиконання позичальником конкретної кредитної угоди.

Зважений кредитний ризик - це добуток суми позики, зазначеної в кредитній угоді, на ймовірність невиконання позичальником цієї угоди ($0 < P < 1$) [8].

При аналізі кредитного ризику досліджуються такі аспекти:

- Прострочена заборгованість за звітний період: її обсяг та тривалість.
- Пролонговані кредити: їх обсяг, середня тривалість та кількість пролонгацій.
- Цільове призначення кредиту.
- Заходи захисту від кредитного ризику.
- Розмір кредитів та частка великих кредитів (не більше 5% власного капіталу банку).
- Середня тривалість кредитів.
- Умови надання кредитів.
- Джерела погашення кредитів.
- Ефективність використання кредитів позичальником.
- Приналежність кредитів до відповідних груп ризику.

Оцінка цільового спрямування позики полягає у визначенні його відповідності основній меті банківської діяльності. Наприклад, якщо банк спрямовує зусилля на розвиток виробництва у певному регіоні, а клієнт отримує кредит на будівництво житла, це може бути оцінено як неспівпадіння цілей і призводить до ризику, особливо якщо такі кредити складають значну частину кредитного портфелю.

Деякі операції вважаються особливо ризикованими, зокрема, надання великих кредитів, надання кредитів на довший термін, ніж середня тривалість грошового ризику, та надання довгострокових кредитів.

Банк може використовувати різні заходи для захисту від ризиків у відносно довгострокових кредитах, такі як плаваючі процентні ставки, висока процентна маржа, вимоги до вартості ліквідної застави.

Позики, спрямовані на розрахунковий рахунок клієнта, є більш ризикованими, ніж ті, які призначені для оплати розрахункових документів, пов'язаних з кредитованими операціями [9].

Ступінь ризику для банку визначається також джерелами погашення кредитів. Менш ризикованим є погашення кредитів за рахунок виручки від реалізації кредитованих активів, в той час як більш ризикованим є погашення кредитів за рахунок майбутнього доходу від продажу продукції.

Існують різні підходи до порядку погашення позик, таких як рівномірні або збільшені платежі, сплачувані протягом терміну кредиту або в кінці його строку, а також можливість здійснення платежів з розрахункового рахунку або шляхом нарахування доходу на позиковий рахунок.

Оцінка сплати заборгованості за кредитом і відсотків може бути наступною:

Позитивною, якщо заборгованість та відсотки сплачуються в установлені строки або з невеликою затримкою до семи календарних днів. Це також може стосуватися випадків, коли кредит пролонговано без пониження кредитного рейтингу, а відсотки сплачуються вчасно, або якщо рейтинг знижено на 90 днів, але відсотки сплачуються вчасно.

Негативною, якщо заборгованість прострочена від 8 до 90 днів, і відсотки сплачуються зі значною затримкою від 8 до 30 днів. Також, якщо кредит пролонговано зі зниженням кредитного рейтингу на період від 91 до 180 днів, але відсотки зменшуються в строк або з невеликою затримкою до 30 днів.

Критичною, якщо заборгованість за кредитом прострочена понад 90 днів або якщо кредит пролонговано зі зниженням кредитного рейтингу на період понад 180 днів [10].

Ефективність використання позики позичальником визначає ступінь захисту банку від кредитного ризику. Це можна оцінити як середню прибутковість заходів, які були покриті кредитом протягом звітного періоду. Дохід від таких заходів повинен бути достатнім для:

- покриття витрат;
- погашення основного боргу (тобто повернення кредиту);
- сплати відсотків за користування кредитом;
- здобуття чистого прибутку.

Обчислюють коефіцієнт покриття процентних платежів:

$$K_{\text{пр.плат.}} = \frac{\text{Прибуток до сплати процентів}}{\text{Процентні платежі}}. \quad (1.1)$$

За світовими стандартами, цей коефіцієнт має перебувати у діапазоні від 7 до 2 [11].

Останнім етапом оцінювання ризику кредитних відносин з клієнтами є аналіз належності позик до відповідної групи ризику. Крім кредитного ризику, проводиться оцінка процентного ризику, який визначається такими факторами, як змінність процентних ставок та кваліфікація фахівців у справах процентного ризику.

1.2 Методика аналізу кредитоспроможності підприємства

Для проведення аналізу кредитоспроможності підприємства необхідно визначити та оцінити ключові економічні показники його діяльності:

- Платоспроможність та ліквідність;
- Фінансова стійкість;
- Дебіторсько-кредиторська заборгованість;
- Рентабельність (в динаміці).

Платоспроможність визначається як наявність достатньої кількості грошових коштів та їх еквівалентів для своєчасного погашення боргових зобов'язань підприємства.

Аналіз платоспроможності здійснюється через порівняння наявності та надходження коштів зі сплатою першочергових платежів (податки, виплати в органи соціального захисту, пенсійний фонд, погашення позик, комунальні платежі, оплата праці та інше).

Платоспроможність вимірюється коефіцієнтом платоспроможності, який визначається наступним чином:

$$K_{\text{пл}} = \frac{ВК}{ВБ}, \quad (1.2)$$

де ВК – величина власного капіталу ;

ВБ – валюта балансу [5].

Якщо коефіцієнт платоспроможності не менше одиниці, то це показує платоспроможність підприємства. Платоспроможність тісно пов'язана з ліквідністю, яка виявляється у здатності підприємства в будь-який момент розрахуватися за своїми зобов'язаннями, користуючись майном, що знаходиться на його балансі, та у швидкості реалізації активів для отримання грошових коштів для сплати боргів.

Рівень ліквідності безпосередньо впливає на платоспроможність підприємства. При оцінці ліквідності особливу увагу слід приділити таким

показникам ліквідності, як загальний коефіцієнт ліквідності, коефіцієнт абсолютної ліквідності, коефіцієнт швидкої ліквідності та коефіцієнт поточної ліквідності (покриття).

Загальний коефіцієнт ліквідності вказує на співвідношення суми всіх платіжних засобів до суми всіх платіжних зобов'язань.

$$K_3 = \frac{\text{платіжні засоби}}{\text{платіжні зобов'язання}}. \quad (1.3)$$

Найбільш ліквідною складовою оборотних активів є гроші, які завжди готові до негайного використання для платежів та розрахунків. Відношення грошових оборотних активів до поточних зобов'язань підприємства визначається коефіцієнтом абсолютної ліквідності. Теоретично прийняте значення цього коефіцієнту, відповідно до встановлених нормативів, становить понад 0,2.

$$\text{Коефіцієнт абсолютної ліквідності} = \frac{\text{Кошти}}{\text{Поточні пасиви}}. \quad (1.4)$$

Коефіцієнт покриття відображає, наскільки ефективно оборотні активи компенсують поточні зобов'язання, визначаючи готовність підприємства виплатити свої борги. Загальний коефіцієнт покриття вказує на кількість грошових одиниць оборотних активів, яка припадає на одиницю поточних зобов'язань. Значення цього коефіцієнта в діапазоні від 2 до 2,5 свідчить про здатність підприємства вчасно розрахуватись з боргами. Позитивна динаміка цього показника є показником ефективності. Орієнтовне значення коефіцієнта встановлюється кожним підприємством і залежить від його щоденних фінансових потреб.

Коефіцієнт покриття розраховується за формулою:

$$\text{Коефіцієнт покриття} = \frac{\text{Поточні активи}}{\text{Поточні зобов'язання}}. \quad (1.5)$$

Якщо підприємство планує використовувати оборотні активи, зокрема грошові кошти і кошти в розрахунках, для покриття своїх зобов'язань, можна використати коефіцієнт швидкої ліквідності. Цей коефіцієнт обчислюється як частка частини оборотних активів, яку можна мобілізувати, до суми поточних зобов'язань підприємства. Теоретично обґрунтована оцінка цього коефіцієнта зазвичай лежить у діапазоні від 0,5 до 1,0.

У разі примусової реалізації виробничих запасів можна отримати значно менше коштів, ніж витрачено на їх придбання. На ринкових умовах зазвичай стається так, що під час ліквідації підприємства отримують лише 40% або менше від облікової вартості запасів. В іноземній літературі зустрічаються значення цього показника, що знаходяться на рівні 0,7–0,8. Проте ця оцінка досить умовна.

$$\text{Коефіцієнт швидкої ліквідності} = \frac{\text{Поточні активи} - \text{Запаси}}{\text{Поточні зобов'язання}}. \quad (1.6)$$

Фінансова стабільність — це одна з ключових характеристик фінансового стану підприємства. Вона визначається співвідношенням власного та залученого капіталу та є результатом правильної структури зобов'язань.

Фінансова стійкість передбачає, що ресурси, вкладені в підприємницьку діяльність, повинні бути здатні окупитися за рахунок грошових надходжень від господарювання. Отриманий прибуток має забезпечити самофінансування і незалежність підприємства від зовнішніх джерел формування майна [12].

Фінансова стійкість гарантує постійну платоспроможність підприємства. Це досягається за рахунок розміщення активів та здатності підприємства забезпечити запаси, уникнути невиправданих кредиторських зобов'язань та своєчасно розрахуватись за власними зобов'язаннями.

Для оцінки фінансової стійкості використовуються такі показники:

- Коефіцієнт власного капіталу (коефіцієнт автономії).
- Коефіцієнт маневреності власного капіталу.
- Коефіцієнт співвідношення власного та залученого капіталу (коефіцієнт фінансової стійкості).
- Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами.
- Коефіцієнт поточних зобов'язань.

Суттєвим показником фінансової стійкості компанії є коефіцієнт автономії (Ка), який визначається як відношення власного капіталу до загальної суми пасивів підприємства [9].

$$\text{Коефіцієнт автономії} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Пасиви}}. \quad (1.7)$$

Для оцінки рівня мобільності використання власних коштів підприємства використовується коефіцієнт маневреності (Км), який визначає співвідношення власних оборотних коштів до загального обсягу власного капіталу:

$$\text{Коефіцієнт маневреності} = \frac{\text{Власні оборотні кошти}}{\text{Власний капітал}}. \quad (1.8)$$

Коефіцієнт фінансової стабільності відображає співвідношення між власним та залученим капіталом і розраховується шляхом поділу власного капіталу на залучений. Перевага власних коштів понад позикові свідчить про високий рівень фінансової стійкості підприємства та його відносну незалежність від зовнішніх джерел фінансування. Нормативне значення коефіцієнта фінансової стійкості повинно перевищувати 1. Якщо цей коефіцієнт менший за 1, варто розглянути причини зниження фінансової стійкості, такі як зниження обсягів продажів, прибутковості або неприпустиме зростання запасів.

$$\text{Коефіцієнт фінансової стійкості} = \frac{\text{Власні кошти}}{\text{Позикові кошти}}. \quad (1.9)$$

Коефіцієнт забезпечення підприємства власними оборотними засобами визначається як відношення різниці між власним капіталом та необоротними активами до фактичної вартості оборотних активів, наявних у підприємстві. Позитивне власне забезпечення спостерігається, коли значення цього показника перевищує 0,1.

$$\text{Коеф. забез. влас. коштами} = \frac{\text{Власний капітал} - \text{Необоротні активи}}{\text{Оборотні активи}}. \quad (1.10)$$

Коефіцієнт поточних зобов'язань відображає частку поточних зобов'язань у загальній сумі джерел формування. Згідно з практикою, критичне значення цього коефіцієнта становить 0,5. Чим вище значення коефіцієнта, тим більш стійкий фінансовий стан підприємства (менша залежність від зовнішніх джерел).

$$\text{Коефіцієнт поточних зобов'язань} = \frac{\text{Поточні зобов'язання}}{\text{Джерела формування}}. \quad (1.11)$$

Наступним важливим показником є рівень дебіторської – кредиторської заборгованості. Дебіторська заборгованість складає значну частку в загальній структурі поточних активів і має суттєвий вплив на фінансове становище підприємства. Збільшення дебіторської заборгованості свідчить про можливу фінансову нестабільність. З використанням фінансової звітності можна аналізувати показники, що відображають стан дебіторської заборгованості [15].

Один з таких показників є коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (Кодз), який вказує на швидкість обертання дебіторської заборгованості. Його можна розрахувати як відношення чистого доходу від продажу товарів до середньої величини дебіторської заборгованості:

$$\text{Кодз} = \frac{\text{Чиста виручка від реалізації продукції}}{\text{Середня величина дебіторської заборгованості}}. \quad (1.12)$$

Середній термін погашення дебіторської заборгованості визначається як співвідношення середньої суми дебіторської заборгованості до середньої величини чистого доходу (виручки).

Кредиторська заборгованість - це тимчасове залучення майна інших підприємств та фізичних осіб у господарський оборот підприємства внаслідок несплати платежів. Кредиторська заборгованість в межах діючих термінів оплати рахунків чи зобов'язань вважається чистою (поточною). Якщо строки платежів порушені, то виникає прострочена заборгованість, тобто незаконний перерозподіл коштів між власниками активів.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості (Кокз) характеризує залучені кошти, які підлягають поверненню і розраховується як відношення суми чистого доходу (виручки) від реалізації до середньої величини кредиторської заборгованості [4].

$$\text{Кокз} = \frac{\text{Чистий дохід (виручка) від реалізації}}{\text{Середня величина кредиторської заборгованості}}. \quad (1.13)$$

Час погашення кредиторської заборгованості визначає, як довго підприємство зазвичай виплачує свої заборгованості.

Рентабельність - це відносний показник ефективності, що вимірюється у відсотках. Вона показує, скільки прибутку приносить підприємство за витрачені ресурси у розмірі 1 гривні. Показники рентабельності включають

рентабельність продукції (чи продажу), рентабельність витрат та витрати на 1 гривню продукції. Рентабельність продукції (продажу) обчислюється за формулою:

$$R_{Q(P)} = \frac{\Pi}{Q(P)} \cdot 100, \quad (1.14)$$

де $R_{Q(P)}$ – рентабельність виготовленої продукції (продаж);

Π – прибуток від виробництва (реалізації продукції);

$Q(P)$ – обсяг виробництва (реалізації) продукції.

Рентабельність витрат обчислюється за формулою:

$$R_B = \frac{\Pi}{B} \cdot 100, \quad (1.15)$$

де R_B – рентабельність витрат;

Π – прибуток від виробництва (реалізації) продукції;

B – витрати (собівартість) на виготовлену (реалізовану) продукцію.

За даними показниками у другому розділі визначимо чи буде кредитоспроможним досліджувальне підприємство.

Отже, враховуючи ключові позиції, визначені у понятті кредитоспроможності, можна відзначити значну різницю між поняттями платоспроможності і кредитоспроможності. Основна відмінність полягає в тому, що платоспроможність підприємства оцінює його здатність виконувати фінансові зобов'язання загалом, тоді як кредитоспроможність підприємства відображає його спроможність виконувати фінансові зобов'язання виключно грошовими коштами [18].

Для аналізу кредитоспроможності підприємства визначають і досліджують основні економічні показники його діяльності, такі як: платоспроможність та ліквідність; фінансова стійкість; дебіторсько-кредиторська заборгованість; рентабельність (у динаміці).

1.3 Практичні аспекти оцінювання кредитоспроможності підприємства

Кредитоспроможність є ключовою, коли йдеться про надання фінансових послуг підприємствам. Оцінка кредитоспроможності є основним аспектом належної перевірки перед тим, як взяти бізнес-клієнта, починаючи від визначення рівня фінансової стабільності та здатності підприємства виплачувати кредити до розуміння того, як вони працюють.

Кредитоспроможність компанії стосується оцінки здатності компанії виконувати свої фінансові зобов'язання, зокрема її здатності погашати кредити, виконувати договірні угоди та відповідально керувати своїми фінансовими зобов'язаннями. Кредитоспроможність є показником фінансової стабільності, надійності та загального кредитного ризику компанії.

Багато чого залежить від кредитоспроможності, тому важливо знати, як перевірити кредитоспроможність компанії. Покрокова інструкція визначення кредитоспроможності підприємства може виглядати наступним чином.

1. Зібрати базову інформацію

Перший крок до оцінки кредитоспроможності компанії — переконатися, що є базова інформація про неї. Хоча дуже прості, важливі деталі бізнесу є важливими для оцінки кредитоспроможності. Це включає: зареєстровану назву, фізичну адресу та юридичну структуру (наприклад, чи є вони компанією з обмеженою відповідальністю, ТОВ тощо)

Ця базова інформація може допомогти визначити легітимність бізнесу та є ключовим аспектом, який потрібно заповнити перед продовженням аналізу.

2. Оцінити фінансовий стан за допомогою даних компанії

Отримавши основну інформацію про компанію, кредитоспроможність якої перевіряється, наступним кроком стане використання даних, які зберігає будь-яка довідникова база, щоб прискорити процес [2].

Дані дозволять побачити інформацію про директора, чи є якісь несплачені борги або позови проти компанії, чи знаходиться компанія в управлінні, а також більш загальну історію подання та фінансову звітність, яку можна проаналізувати пізніше.

Деяка інформація, доступна через бізнес-довідники, може виявити дуже серйозні тривоги, коли мова йде про оцінку кредитоспроможності. Зокрема, інформація може вказувати на те, що бізнес мав серйозні фінансові проблеми та історію невідповідності.

3. Перевірити кредитоспроможність підприємства

Перевірка кредитоспроможності підприємства від надійного постачальника, є безцінною для оцінки кредитоспроможності. Перевірка кредитоспроможності дасть ще глибше уявлення про фінансову стабільність бізнесу, демонструючи докладну кредитну історію компанії, а також надасть кредитну оцінку, подібну до оцінки особистого кредитного звіту.

Багато постачальників кредитних звітів також запропонують рекомендований кредитний ліміт для бізнес-клієнтів. Це ще більше покращує оцінку кредитоспроможності.

4. Проаналізувати фінансову звітність

Після того, як була успішно перевірена кредитоспроможність компанії, можна аналізувати її фінансову звітність. Завдяки балансам підприємства, звітам про прибутки та збитки та звітам про рух грошових коштів можна мати набагато глибше уявлення про його фінансовий стан.

Необхідно взяти до уваги фінансові показники, ліквідність і прибутковість, і буде відносно просто зрозуміти, як компанія управляє боргом. Після цього можна бути ближче до точного визначення їх кредитоспроможності.

5. Перевірити комерційні посилання

Маючи всю отриману інформацію, необхідно мати чітке уявлення про кредитоспроможність компанії. Однак ще одним дуже корисним напрямком, яким слід скористатися як частиною процесу, є перевірка рекомендацій

трейдерів. Можна зв'язатися з постачальниками підприємства та торговими партнерами, щоб попросити довідки про їхній власний досвід роботи з оцінюваною компанією, щоб точно перевірити їхній досвід [3].

Незалежне підтвердження легітимності та кредитоспроможності бізнесу через людей, які працювали з цим бізнесом, дає дуже надійну та точну інформацію про те, наскільки надійною є компанія.

Кредитоспроможність є важливим кроком у процесі адаптації, але він може зайняти багато часу та ресурсів. Коли швидкість і точність є ключовими, наявність передової автоматизованої платформи бізнес-аналітики може стати порятунком. Прикладом такої платформи є SalesTech.

Завдяки SalesTech можна мати повний доступ до всіх даних і можливість перевіряти кредитоспроможність підприємств, усе в одному місці. На основі користувацьких критеріїв ця платформа автоматично створюватиме звіти, збагачуючи дані. SalesTech може навіть автоматично затверджувати або відхиляти заявників на послуги на основі параметрів кредитоспроможності.

Коли підприємство шукає фінансової допомоги для свого бізнесу, чи то для позики, кредитної лінії чи інших фінансових послуг, найважливішим фактором, який банки враховують, є кредитоспроможність бізнесу. Проаналізуємо як банки оцінюють кредитоспроможність бізнесу, за якими критеріями банкіри визначають, чи є бізнес надійним позичальником чи має більший ризик.

Подібно до того, як у фізичних осіб є кредитні історії, так само у компаній. Кредитна історія бізнесу відіграє важливу роль у визначенні його кредитоспроможності. Банки аналізують попередні моделі запозичень і погашень бізнесу; вони шукають послідовну історію своєчасних платежів банкам і комерційним кредиторам, оскільки це означає відповідальне фінансове управління. Сильна кредитна історія може продемонструвати надійність бізнесу та збільшити його шанси отримати банківське фінансування на вигідних умовах.

Банки ретельно перевіряють фінансові звіти бізнесу, такі як звіти про доходи, баланси та звіти про рух грошових коштів. Ці документи надають повний огляд фінансових показників, стабільності та грошових потоків бізнесу. Крім того, банки аналізують різні фінансові коефіцієнти, зокрема ліквідність, прибутковість і співвідношення боргу до власного капіталу, щоб оцінити фінансовий стан бізнесу та здатність обробляти боргові зобов'язання.

Подібно до особистих кредитних балів, підприємства також мають кредитні бали. Ці бали розраховуються на основі різних факторів, таких як історія платежів, використання кредиту, тривалість кредитної історії, послужний список обслуговування боргу, відповідність вимогам, досвід керівництва та інші елементи даних, які мають відношення до кредитного ризику. Ці кредитні рейтинги вказують на кредитоспроможність бізнесу.

Банки враховують галузь, у якій працює бізнес, і переважаючі ринкові умови. Вони оцінюють стабільність, перспективи зростання та ризику, пов'язані з галуззю. Позитивні галузеві тенденції та сприятлива ринкова перспектива можуть підвищити кредитоспроможність бізнесу, тоді як нестабільна галузь або невизначені ринкові умови можуть викликати занепокоєння. Банки також порівнюють кредитний рейтинг бізнесу з аналогами, щоб визначити відносний рівень кредитного ризику [7].

Банки можуть оцінити наявність і вартість застави, яку бізнес може запропонувати для забезпечення позики. Застава дає банкам впевненість у тому, що у разі дефолту вони зможуть повернути свої кошти шляхом ліквідації активів, наданих як застава. Крім того, особисті або ділові гарантії від власників бізнесу або зацікавлених сторін можуть забезпечити додаткову безпеку для банку.

Існує кілька способів, як підприємство може покращити свою кредитоспроможність:

1. Тримати непогашений борг під контролем. Контроль непогашеного боргу має вирішальне значення для підтримки хорошого кредитного

рейтингу. Переконайтеся, що ви вчасно сплачуєте борги та не берете більше боргів, ніж можете впоратися.

2. Забезпечити оптимальне використання кредиту: підтримання використання кредиту на оптимальному рівні є важливим для збереження позитивної кредитної оцінки. Використання кредиту не повинно бути надто низьким, оскільки банки не люблять неоптимальне використання лімітів, призначених для бізнесу, а також не повинно мати місце надмірне використання, оскільки це може свідчити про надмірні грошові потоки.

3. Підтримувати довгострокові кредитні відносини. Підтримуючи довгострокові кредитні відносини з банком, можна зарекомендувати себе як надійного та постійного клієнта. Не змінюйте часто позикодавців заради граничної процентної ставки.

4. Контролювати свої кредитні звіти: регулярний моніторинг кредитних звітів може допомогти виявити помилки та вжити заходів для їх виправлення. Необхідно обов'язково повідомляти про будь-які помилки у відповідне бюро кредитних історій, рейтингове агентство чи компанію з ділової інформації.

5. Бути в курсі рахунків: своєчасна оплата рахунків має вирішальне значення для підтримки хорошого кредитного рейтингу. Необхідно переконатися, що ви вчасно оплачуєте всі рахунки свого бізнесу, включаючи рахунки за кредитними картками, комунальні послуги та інші борги [3].

Експерти виділяють кілька поширених помилок, яких слід уникати, щоб запобігти негативному впливу на кредитоспроможність підприємства:

1. Затримка виплати відсотків банкам: своєчасне обслуговування боргу є важливою запорукою банківського кредиту. Затримка або невикплата процентних платежів матиме дуже негативний вплив на кредитоспроможність.

2. Несвоєчасна оплата рахунків або комерційних кредиторів: затримка платежів може мати значний вплив на кредитний рейтинг і може сигналізувати кредиторам, що підприємство не є надійним позичальником.

3. Надмірне використання бізнес-кредитних карток. Максимальне використання бізнес-кредитних карток або використання їх для особистих витрат може негативно вплинути на кредитний рейтинг і ускладнити отримання схвалення на отримання позик або кредитних ліній.

4. Позики від неофіційних кредиторів, які не повідомляють про кредити: позики від неофіційних кредиторів (наприклад, лихварів), які не повідомляють інформацію про позичальника бюро кредитних історій, можуть обмежити кількість позитивної кредитної інформації, доступної про підприємство; це може зашкодити кредитній оцінці.

5. Нездатність контролювати кредитні звіти: нездатність регулярно переглядати свої кредитні звіти на наявність помилок може призвести до подання неточної інформації, що може погіршити кредитний рейтинг.

6. Одночасна подача заявки на надто багато позик у різних банках: одночасна подача заявки на надто багато позик у різних банках може сигналізувати кредиторам про те, що підприємство є позичальником із високим ризиком, і це може погіршити його кредитний рейтинг.

7. Поєднання особистих і ділових фінансів. Змішування особистих і ділових фінансів може ускладнити відстеження витрат і погіршити кредитний рейтинг, якщо особисті борги не виплачуються вчасно.

Підсумовуючи, можна сказати, що розуміння того, як банки оцінюють кредитоспроможність підприємства, є життєво важливим при пошуку фінансової підтримки. Активно керуючи кредитною історією, фінансовими звітами та коефіцієнтами діяльності підприємства, можна зміцнити його кредитоспроможність і підвищити шанси на отримання вигідних варіантів фінансування.

2 АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ТА КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ ПрАТ «БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ЗАВОД ЗАЛІЗОБЕТОННИХ КОНСТРУКЦІЙ»

2.1 Загальна характеристика ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних конструкцій»

Об'єктом дослідження є ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних конструкцій». Повне офіційне найменування підприємства, яке зазначено у його Статуті, звучить як «Приватне акціонерне товариство «Білоцерківський завод залізобетонних конструкцій». Скорочена назва, яка також фігурує у Статуті, звучить як «ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК».

Це підприємство має організаційно-правову форму акціонерного товариства. Його офіційна юридична адреса: Україна, 09113, Київська обл., м. Біла Церква, вул. Січневого прориву, буд. № 39. Також, ПАТ «Білоцерківський завод ЗБК» володіє Свідоцтвом про реєстрацію випуску акцій (№ 9/27/1/09 від 27.04.2009 року). Ця компанія діє згідно зі своїм Статутом, оновленою версією якого від 27.10.2022 року, з ідентифікаційним кодом 00130659. У зв'язку з міжнародною діяльністю компанії, Статут складено двома мовами: українською та англійською.

Головна мета діяльності підприємства, визначена у Статуті, полягає в здійсненні підприємницької діяльності з метою отримання прибутку. При дослідженні історії створення та функціонування підприємства встановлено, що найвагомішими та найважливішими етапами його розвитку були періоди 1966, 1970, 1980, 1991, 1994 та 2007 років.

Початок історії ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК» сягає 1966 року, коли було засновано цей завод, який на початку свого існування займався переважно пропиткою дерев'яних опор для ліній електропередач.

Проте, як і всі підприємства, цей завод не стояв на місці, а активно розвивався. У 1970-х роках на заводі було запроваджено новий вид

діяльності - виробництво залізобетонних опор типу ЛЕП СВ 95-1, а також СВ 110-2,8 тощо, що було успішно реалізовано.

У 1980-х роках завод продовжував свій розвиток, розширюючи номенклатуру продукції, включаючи вібровані опори та інші залізобетонні вироби.

1991 рік став важливим етапом в історії заводу, коли розпочалося будівництво цеху для виробництва центрифугованих опор типу СК, відповідно до найкращих європейських стандартів.

У 1994 році був запущений новий цех для виробництва центрифугованих опор.

2007 рік був визначним для ПрАТ "Білоцерківський завод ЗБК", коли воно стало частиною групи компаній CRH, світового лідера у виробництві будівельних матеріалів.

Загалом, завод здійснює виробництво високоякісних залізобетонних конструкцій вже понад 55 років і має потужну клієнтську базу.

Крім статутних вимог, компанія також керується власним Кодексом корпоративного управління. У своїй роботі вона дотримується також таких ключових документів, як Положення про правління та Положення про загальні збори ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК». Зареєстрований капітал компанії протягом 2020-2022 років залишався сталим і склав 1485680 грн., як показано на рисунку 2.1.

Економіко-організаційна ситуація вказує на стабільність фінансової складової, зокрема статутного капіталу, протягом аналізованого періоду. Підприємство, яке досліджується, є платником ПДВ та має відповідне Свідоцтво (№ 001306510278 від 07.08.2023 р.). Також, відбулися організаційні зміни, включаючи зміну назви у 2018 році та керівника у 2023 році. Проте, концепція діяльності підприємства залишалася практично незмінною, зосереджуючись на розвитку та вдосконаленні умов конкурентної боротьби на ринковому сегменті та в бізнес-середовищі загалом.

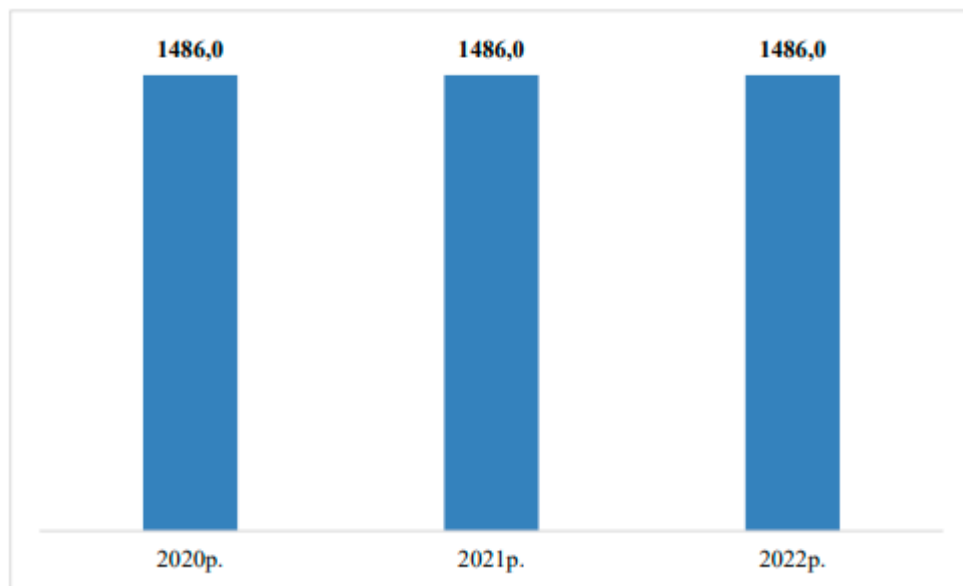

Рисунок 2.1 - Величина зареєстрованого капіталу ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК» у 2020-2022 роках, тис. грн.

Підприємство, як і багато інших, в умовах кризи постійно шукає та реалізовує методи для ефективного вдосконалення, забезпечуючи свій розвиток.

Проаналізуємо економічні показники діяльності підприємства, звівши їх до таблиці 2.1.

Керуючись розрахованими основними показниками діяльності в таблиці 2.1, можна зробити певні висновки щодо господарської діяльності ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК».

Чистий дохід від реалізації продукції має зростаючу динаміку у 2020-2022 роках. В 2022 році по відношенню до 2021 року реалізація продукції зменшилась на 41819 тис.грн. Собівартість реалізованої продукції також зменшилась на 29937 тис.грн.

Таблиця 2.1 – Основні фінансові результати господарської діяльності ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК»

Показники	Рік			Відхилення			
	2020	2021	2022	Абсолютне відхилення		Відносне відхилення	
				2021/2020	2022/2021	2021/2020	2022/2021
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	85 456	119112	77 293	33656,0	-41819,0	39,4	-35,1
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	51 034	76746	46 809	25712,0	-29937,0	50,4	-39,0
Валовий прибуток, тис. грн.	34 422	42366	30 484	7944,0	-11882,0	23,1	-28,0
Інші операційні доходи, тис. грн.	61	2609	248	2548,0	-2361,0	4177,0	-90,5
Адміністративні витрати, тис. грн.	9 300	10743	12 928	1443,0	2185,0	15,5	20,3
Витрати на збут, тис. грн.	5 215	7354	6 830	2139,0	-524,0	41,0	-7,1
Інші операційні витрати, тис. грн.	1 988	18224	7 306	16236,0	-10918,0	816,7	-59,9
Фінансові результати від операційної діяльності, тис. грн.	17 980	8654	3 668	-9326,0	-4986,0	-51,9	-57,6
Інші доходи, тис. грн.	40	396	62	356,0	-334,0	890,0	-84,3
Інші витрати, тис. грн.	1	4	10	3,0	6,0	300,0	150,0
Фінансові результати до оподаткування, тис. грн.	18 551	9667	3 829	-8884,0	-5838,0	-47,9	-60,4
Чистий фінансовий результат, тис. грн.	15 095	5815	2 940	-9280,0	-2875,0	-61,5	-49,4

Собівартість реалізованої продукції в 2021 році збільшився на 50,4% у порівнянні з 2020 роком, в 2022 році собівартість зменшилась вже на 39 % у порівнянні з попереднім роком. Отже, підприємство зменшило затрати при зменшенні обсягів виробництва продукції.

Валовий прибуток в 2021 році склав 42366 тис. грн., а це на 23% більше, ніж в 2020 році. А в 2022 році підприємство отримало валовий

прибуток у розмірі 30484 тис. грн., що менше на 28% порівняно з 2021 роком. Це пов'язано з тим, що в 2022 році порівняно із 2021 роком різко зменшився обсяг виробленої та реалізованої продукції.

В 2021 році інші операційні доходи мали значення 2609 тис. грн. А це збільшення на 4177% у порівнянні з 2020 роком, а у 2022 році відбулося зменшення цих доходів на 90,5%.

Адміністративні витрати з кожним наступним роком збільшувалися: відповідно на 15,5% та 20,3%. Витрати на збут спочатку зросли на 41%, а потім зменшились на 7% в результаті уповільнення збутової діяльності підприємства.

Аналізуючи фінансовий результат від операційної діяльності, можна побачити, що в 2021 році підприємство отримало значно менший прибуток і ця тенденція продовжилась в 2022 році за рахунок значного падіння обсягу збуту.

Інші операційні витрати в 2021 році збільшились на 816% у порівнянні з 2020 роком, а в 2022 році цей показник зменшився на 60%. Це є негативною тенденцією для підприємства.

Інші доходи підприємства в 2021 році порівняно з 2020 роком зросли на 356 тис. грн. (890%), в 2022 році зменшились на 84% у порівнянні з 2021 роком.

Інші витрати підприємства в 2021 році зросли на 300% від значення цих витрат в 2020 році, а в 2022 році вони зросли на 150%.

Найважливішим показником, максимізацію якого прагне досягти будь-яке підприємство, є чистий прибуток (чистий фінансовий результат). В 2021 році ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК» отримало прибуток, що на 61 % менше, ніж в 2020 році, за рахунок зростання інших витрат, а уже у 2022 році прибуток ще зменшився на 49%. Однак, підприємство залишається прибутковим.

Отже, основні показники фінансово-господарської діяльності показали, що стан підприємства на кінець 2022 року погіршився, обсяги виробництва та реалізації продукції зменшились.

Даному підприємству слід, в першу чергу, здійснити відновлення своїх необоротних активів. Для цього було б доцільним закупити нове обладнання і провести ремонт та реконструкцію основних приміщень заводу. Підприємство зовсім не користується довгостроковими кредитами. Це, звичайно, є досить вагомим, проте коштів завжди не вистачає і тому для проведення запропонованих процесів при необхідності можна скористатися банківським кредитом. Це дасть можливість у більш короткий термін виконати необхідні процеси та покращити стан своєї матеріально-технічної бази, що в свою чергу повинно позитивно позначитися на господарській діяльності усього підприємства.

Наступним етапом у послідовній оцінці стану підприємства протягом 2020-2022 рр. є аналіз показників ділової активності підприємства. Ділова активність, а саме її аналіз, дає можливість дати реальну та зважену оцінку використання грошових коштів, ресурсів, які є на даний момент обмеженими. Дані розрахунків ділової активності занесемо до таблиці 2.2.

Коефіцієнт оборотності активів показує оборотність всього капіталу, інвестованого у підприємство. У 2021 році відбувається зростання даного показника на 0,2 пункти, тоді як у 2022 році відбувається зниження на 0,4 пункти, тобто підприємство має менший рівень ефективності використання наявних у своєму розпорядженні активів.

Тривалість обороту активів, відповідно, зменшується від 476 до 368 днів у 2021 році, а саме: активи підприємства обертаються у 2021 році порівняно з 2020 роком на 108 днів швидше, а уже у 2022 році порівняно з 2021 роком - на 237 днів повільніше.

Коефіцієнт оборотності обігових коштів збільшився у 2021 році порівняно із 2020 роком на 0,3 пункти, а в 2022 році порівняно із 2021 роком – зменшився на 0,5 пункти. Відповідно, в 2021 році порівняно із 2020 роком

зменшився період одного обороту обігових коштів, а в 2022 році порівняно із 2021 роком він зріс на 155 днів.

Таблиця 2.2 – Аналіз показників ділової активності
ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК»

Показники	Рік			Відхилення			
	2020	2021	2022	Абсолютне відхилення		Відносне відхилення	
				2021/2020	2022/2021	2021/2020	2022/2021
Початкові дані							
1. Валюта балансу, тис.грн. з них:	113084	121926	130070	8842,0	8144,5	7,8	6,7
2. Оборотні активи, тис. грн.	89132	92317	93152,5	3184,5	835,5	3,6	0,9
3. Чистий дохід від реалізації продукції, тис.грн.	85456	119112	77293	33656,0	-41819,0	39,4	-35,1
Розрахункові дані							
4. Коефіцієнт оборотності активів (р.3/р.1)	0,76	0,98	0,59	0,2	-0,4	-	-
5. Період одного обороту активів, дні (360/р.4)	476,4	368,5	605,8	-107,9	237,3	-	-
6. Коефіцієнт оборотності обігових коштів (р.3/р.2)	1,0	1,3	0,8	0,3	-0,5	-	-
7. Період одного обороту обігових коштів, дні (360/р.6)	375,5	279,0	433,9	-96,5	154,9	-	-

Таким чином, позитивна динаміка фінансових та економічних показників діяльності ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК» у 2020-2021 роках змінилась на негативну динаміку цих показників у 2022 році.

2.2 Аналіз кредитоспроможності ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК»

Для аналізу кредитоспроможності підприємства визначають і аналізують основні економічні показники його діяльності:

- платоспроможність і ліквідність;
- фінансова стійкість;
- дебіторсько-кредиторська заборгованість;
- рентабельність.

Платоспроможність – означає наявність у підприємства грошових коштів та їх еквівалентів, достатніх для своєчасного погашення своїх боргових зобов'язань.

Платоспроможність вимірюється коефіцієнтом платоспроможності, який визначимо за формулою 1.2.

Коефіцієнт платоспроможності (автономії) ПрАТ „Білоцерківський завод ЗБК” склав:

- на поч. 2020 року: $97650/108691=0,9$;
- на кін. 2020 року: $112745/117477=0,96$;
- на кін. 2021 року: $118317/126374=0,94$;
- на кін. 2022 року: $121257/133767=0,91$.

У нашому випадку $K_{пл}>0,5$, отже підприємство є платоспроможним. Однак, на кінець 2022 року цей коефіцієнт зменшився до 0,91.

Платоспроможність тісно пов'язана з ліквідністю. Від рівня ліквідності залежить платоспроможність підприємства.

При визначенні ліквідності підприємства особливу увагу необхідно звернути на такі показники ліквідності – коефіцієнт поточної ліквідності (покриття), коефіцієнт абсолютної ліквідності, коефіцієнт швидкої ліквідності.

Коефіцієнт покриття визначимо за формулою 1.5. Для ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК» він склав:

- на поч. 2020 року: $85678/10937=7,8$;
- на кін. 2020 року: $92587/4645=19,9$;
- на кін. 2021 року: $92047/7987=11,5$;
- на кін. 2022 року: $94258/12457=7,6$.

Коефіцієнт покриття показує, що в 2020-2022 роках оборотних активів достатньо для розрахунків по короткострокових зобов'язаннях (нормативним вважається значення цього коефіцієнта більше 2). В цей період платоспроможність підприємства значна, а значить не існує фінансовий ризик, як для самого підприємства, так і для його партнерів.

Однак, в 2021 році показник почав спадати, тому платоспроможність погіршилась в результаті зменшення оборотних активів та збільшення поточних зобов'язань.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності визначимо за формулою 1.4. Для ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК» він склав:

- на поч. 2020 року: $6272/10937=0,6$;
- на кін. 2020 року: $29151/4645=6,3$;
- на кін. 2021 року: $17576/7987=2,2$;
- на кін. 2022 року: $9115/12457=0,7$.

Аналізуючи цей показник, слід сказати, що він не відповідає критичному значенню, яке становить 0,2-0,35. Отже, підприємство готове негайно ліквідувати короткострокову заборгованість.

Коефіцієнт швидкої ліквідності визначимо за формулою 1.6. Для ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК» він склав:

- на поч. 2020 року: $(85678-28144)/10937=5,3$;
- на кін. 2020 року: $(92587-30101)/4645=13,4$;
- на кін. 2021 року: $(92047-42445)/7987=6,2$;
- на кін. 2022 року: $(94258-40442)/12457=4,3$.

Коефіцієнт швидкої ліквідності на даному підприємстві на кінець 2020 року збільшився до 13,4; в 2022 році зменшився до 4,3 відн. пункти, але досяг нормативного значення (0,7). Тобто платіжні можливості підприємства щодо

сплати поточних зобов'язань за умови своєчасного проведення розрахунків з дебіторами не погіршились суттєво на кінець 2022 року.

Зведемо усі дані до таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 – Аналіз показників платоспроможності і ліквідності
ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК»

Показник	2020		2021	2022	Абсолютне відхилення		
	поч.	кін.	кін.	кін.	2020	2021	2022
Початкові дані							
1. Сума активів (пасивів), тис. грн	108691	117477	126374	133767	8786	8897	7393
2. Власний капітал, тис.грн.	97650	112745	118317	121257	15095	5572	2940
3. Оборотні активи, тис. грн.	85678	92587	92047	94258	6909	-540	2211
4. Поточні зобов'язання тис.грн.	10937	4645	7987	12457	-6292	3342	4470
5. Запаси, тис.грн.	28144	30101	42445	40442	1957	12344	-2003
6. Грошові кошти, тис.грн.	6272	29151	17576	9115	22879	-11575	-8461
Розрахункові дані							
7. Коефіцієнт платоспроможності (автономії) (р.2/р.1)	0,90	0,96	0,94	0,91	0,06	-0,02	-0,03
8. Коефіцієнт покриття (р.3/р.4)	7,8	19,9	11,5	7,6	12,1	-8,4	-4,0
9. Коефіцієнт швидкої ліквідності (р.3-р.5)/р.4	5,3	13,5	6,2	4,3	8,2	-7,2	-1,9
10. Коефіцієнт абсолютної ліквідності (р.6/р.4)	0,6	6,3	2,2	0,7	5,7	-4,1	-1,5

Фінансова стабільність є однією з найважливіших характеристик фінансового стану підприємства. Вона залежить від структури зобов'язань підприємства і характеризується співвідношенням власного і залученого капіталу .

Важливим показником фінансової стабільності підприємства є коефіцієнт автономії (K_a), який визначимо за формулою 1.7.

Коефіцієнт автономії ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК» склав:

- на поч. 2020 року: $97650/108691=0,9$;
- на кін. 2020 року: $112745/117477=0,96$;
- на кін. 2021 року: $118317/126374=0,94$;

- на кін. 2022 року: $121257/133767=0,91$.

У нашому випадку значення коефіцієнта свідчить про те, що у фінансуванні активів частка власного капіталу більша, ніж залученого (понад 90%).

Коефіцієнт маневреності власного капіталу визначимо за формулою 1.8. Для ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК» він склав:

- на поч. 2020 року: $74741/97650=0,77$;
- на кін. 2020 року: $87942/112745=0,78$;
- на кін. 2021 року: $84060/118317=0,71$;
- на кін. 2022 року: $81801/121257=0,67$.

Збільшення коефіцієнта на кінець 2020 року слід оцінити позитивно, тому що за рахунок власних оборотних коштів покривається основна частина виробничих запасів і розрахунків з дебіторами. Цей показник досяг нормативного значення 0,5 за усі періоди.

Коефіцієнт фінансової стабільності визначимо за формулою 1.9. Для ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК» він склав:

- на поч. 2020 року: $97650/11041=8,8$;
- на кін. 2020 року: $112745/4732=23,8$;
- на кін. 2021 року: $118317/8057=14,7$;
- на кін. 2022 року: $121257/12510=9,7$.

На підприємстві ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК» цей показник у період 2020-2022 років склав більше 1, тобто дане підприємство має стійкий фінансовий стан.

Коефіцієнт забезпеченості власними коштами визначимо за формулою 1.10. Для ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК» він склав:

- на поч. 2020 року: $(97650-23013)/85678=0,87$;
- на кін. 2020 року: $(112745-24890)/92587=0,95$;
- на кін. 2021 року: $(118317-34327)/92047=0,91$;
- на кін. 2022 року: $(121257-39509)/94258=0,87$.

Позитивне забезпечення власними коштами спостерігається при значенні даного показника більшим за 0,1. Здійснюючи аналіз цього показника, слід сказати, що дане підприємство достатньою мірою забезпечено власними коштами.

Результати розрахунків зведемо до таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 – Результати розрахунків показників фінансової стійкості
ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК»

Показник	2020		2021	2022	Абсолютне відхилення		
	поч.	кін.	кін.	кін.	2020	2021	2022
Початкові дані							
1. Сума активів (пасивів), тис. грн.	108691	117477	126374	133767	8786	8897	7393
2. Власний капітал, тис. грн.	97650	112745	118317	121257	15095	5572	2940
3. Оборотні активи, тис. грн.	85678	92587	92047	94258	6909	-540	2211
4. Короткострокові зобов'язання, тис. грн.	10937	4645	7987	12457	-6292	3342	4470
5. Власні обігові кошти, тис. грн. (р.3-р.4)	74741	87942	84060	81801	13201	-3882	-2259
6. Позиковий капітал, тис. грн.	11 041	4 732	8 057	12 510	-6309	3325	4453
7. Необоротні активи, тис. грн.	23013	24890	34327	39509	1877	9437	5182
Розрахункові дані							
8. Коефіцієнт автономії (р.2/р.1)	0,90	0,96	0,94	0,91	0,06	-0,02	-0,03
9. Коефіцієнт маневреності власного капіталу (р.5/р.2)	0,77	0,78	0,71	0,67	0,01	-0,07	-0,04
10. Коефіцієнт фінансової стабільності (р.2/р.6)	8,84	23,83	14,68	9,69	14,98	-9,14	-4,99
11. Коефіцієнт забезпеченості власними коштами ((р.2-р.7)/р.3)	0,87	0,95	0,91	0,87	0,08	-0,04	-0,05

Наступним показником є дебіторсько-кредиторська заборгованість. Дані зведемо до таблиці 2.5.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості показує кількість оборотів дебіторської заборгованості, який визначимо за формулою 1.12.

Для ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК» цей коефіцієнт становить:

- в 2020 році: $K_d = 85456 / 41635 = 2,05$;
- в 2021 році: $K_d = 119112 / 31614,5 = 3,8$;
- в 2022 році: $K_d = 77293 / 36857 = 2,1$;

Таблиця 2.5 – Аналіз дебіторсько-кредиторської заборгованості
ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК»

Показники	Рік			Відхилення			
	2020	2021	2022	Абсолютне відхилення		Відносне відхилення	
				2021/ 2020	2022/ 2021	2021/ 2020	2022/ 2021
1. Дебіторська заборгованість	41635	31614,5	36857	-10020,5	5242,5	-24,1	16,6
2. Чистий дохід від реалізації продукції	85456	119112	77293	33656,0	-41819,0	39,4	-35,1
3. Кредиторська заборгованість	7158,5	5597	6261	-1561,5	664,0	-21,8	11,9
4. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (р.2/р.1)	2,05	3,77	2,10	1,7	-1,7	-	-
5. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості (р.2/р.3)	11,94	21,28	12,35	9,3	-8,9	-	-
6. Період погашення дебіторської заборгованості, дні (360/р.4)	175,4	95,6	171,7	-79,8	76,1	-	-
7. Період погашення кредиторської заборгованості, дні (360/р.5)	30,2	16,9	29,2	-13,2	12,2	-	-

Середній строк погашення дебіторської заборгованості для ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК»:

- в 2020 році: $D_d = 360/2,05 = 175$;
- в 2021 році: $D_d = 360/3,8 = 96$;
- в 2022 році: $D_d = 360/2,1 = 172$.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості визначимо за формулою 1.13. Для ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК» він склав:

- в 2020 році: $K_d = 85456/7158 = 11,9$;
- в 2021 році: $K_d = 119112/5597 = 21,3$;
- в 2022 році: $K_d = 77293/6261 = 12,4$.

Період погашення кредиторської заборгованості ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК»:

- в 2020 році: $D_d=360/11,9=30$;
- в 2021 році: $D_d=360/21,3=17$;
- в 2022 році: $D_d=360/12,4=29$.

Як видно з розрахунків, коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості спочатку зріс, а тривалість її погашення, відповідно, зменшилась (від 175 до 96 днів), а в 2022 році оборотність зменшилась.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості також у 2022 році зменшилася, а період її погашення зріс від 17 до 29 днів. Отже, ефективність управління заборгованістю на підприємстві падає.

Рентабельність – це відносний показник, тобто рівень прибутковості, що вимірюється у відсотках. Дані розрахунків показників рентабельності зведемо до таблиці 2.6.

Таблиця 2.6 – Аналіз показників рентабельності ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК»

Показник	2020 рік	2021 рік	2022 рік	Відхилення	
				2021 р. від 2020 р.	2022 р. від 2021 р.
1. Валюта балансу, тис. грн.	113084,0	121926,0	130070,0	8842,0	8144,5
2. Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	85456,0	119112,0	77293,0	33656,0	-41819,0
3. Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	51034,0	76746,0	46809,0	25712,0	-29937,0
4. Прибуток від реалізації, тис. грн.(р.2-р.3)	34422,0	42366,0	30484,0	7944,0	-11882,0
5. Власний капітал, тис. грн.	105197,5	115531	119787	10333,5	4256,0
6. Чистий прибуток (збиток), тис. грн.	15095	5815	2940	-9280,0	-2875,0
7. Рентабельність капіталу (р.6 /р.1)	0,13	0,05	0,02	-0,1	-0,03
8. Рентабельність власного капіталу (р.6/р.5)	0,14	0,05	0,28	-0,1	0,24
9. Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від реалізації (р.4/р.2)	0,40	0,36	0,39	-0,05	0,04
10. Рентабельність витрат (р.4/р.3)	0,67	0,55	0,65	-0,12	0,10

З даних розрахунків видно, що у 2022 році, порівняно з 2021 роком, прибуток від реалізації продукції зменшився на 11882 тис. грн., тоді як у 2021 році – зростав на 7944 тис. грн. Але темпи зниження прибутку від реалізації менші за темпи зниження чистого доходу та собівартості реалізованої продукції. Тому рентабельність реалізованої продукції за прибутком від реалізації та рентабельність витрат у 2021 році зменшились, а в 2022 році зросли. В цілому продукція заводу є рентабельною.

Рентабельність капіталу та власного капіталу через чистий збиток в 2021 році мала найменше значення. В 2022 році рентабельність капіталу ще більше знизилась, а рентабельність власного капіталу зросла.

2.3 Аналіз системи управління ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК»

Оцінка рівня управління, планування і організації виробництва є ключовою для встановлення ефективності систем, форм, методів і структур управління. Це сприяє більш повному використанню наявних ресурсів, зменшенню адміністративних витрат та ліквідації невиробничих витрат.

Структура управління ПрАТ "Білоцерківський завод ЗБК" представлена на рис. 2.2. Керівником підприємства є директор заводу – голова правління, який обирається на п'ятирічний термін загальними зборами. Він відповідає за оперативне управління підприємством, захищає його інтереси перед державними органами та у відносинах з іншими юридичними особами.

Технічному директору, який підпорядковується голові правління, підпорядковані такі підрозділи: заступник технічного директора з контролю і якості виробництва, головний механік, енергетик та інженер з техніки безпеки та охорони праці. Дані підрозділи займаються наступними питаннями:

1. Організацією проведення робіт з контролю якості продукції відповідно до вимог стандартів та забезпечення технічного рівня і якості.

Рисунок 2.2 – Організаційна структура ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК»

2. Забезпеченням безперебійної, технічно вірної експлуатації та надійної роботи обладнання, підвищення його змінності, утримання в працездатному стані на необхідному рівні точності.

3. Організацією технічно вірної експлуатації та своєчасного ремонту енергетичного та природоохоронного обладнання і енергосистем; безперебійним забезпеченням виробництва електроенергії, паром, газом, водою та іншими видами енергії; послідовним додержанням режиму економії.

4. Додержанням норм охорони праці на підприємстві та проведенням інструктажу робітників.

У прямому підпорядкуванні голові правління також перебуває старший майстер будівельної дільниці.

Безпосередньо голові правління підпорядкований фінансовий директор, якому підпорядковуються заступник фінансового директора, заступник фінансового директора по комерції та збуту, економісти та бухгалтери. Ці підрозділи вирішують наступні завдання:

1. Проведення робіт з удосконалення організації праці, управління виробництвом, форм і систем заробітної плати, матеріального і морального стимулювання робітників.

2. Організація і удосконалення економічної діяльності підприємства, спрямованої на підвищення продуктивності праці, ефективності і рентабельності виробництва, якості продукції та зниження її собівартості.

3. Організація фінансової діяльності підприємства з метою зростання прибутку та раціонального використання фінансових ресурсів.

4. Організація бухгалтерського обліку та контролю за економічним використанням матеріальних, трудових та фінансових ресурсів, а також збереження майна підприємства.

5. Забезпечення реалізації продукції та своєчасної поставки споживачам.

Інспектор відділу кадрів, який також безпосередньо підпорядкований голові правління, відповідає за підбір працівників, їхню перекваліфікацію та організацію навчання.

Директору з виробництва підпорядковані три майстри основного виробництва і персонал, що здійснює виготовлення стояків для електромереж, зв'язку та плит перекриття, а також сітєвого залізобетону, перемичок, фундаментів, балок та інших робіт.

Економіст з матеріально-технічного забезпечення відповідає за забезпечення підприємства необхідними матеріальними ресурсами та комплектуючими, необхідними для виконання виробничої програми.

Оптимальна структура управління полягає в налагодженні раціональних зв'язків з найменшою кількістю рівнів управління, що забезпечує економічність управління товариством.

Ці відділи становлять основу виробничої структури, яка характеризується вираженою лінійно-функціональною структурою управління.

Переваги цієї структури полягають у можливості організації управління виробничими процесами за лінійною схемою, де керівник вищого рівня передає завдання керівнику нижчого рівня, а той - виконавцю.

Інформаційні зв'язки підприємства забезпечені локальною комп'ютерною мережею, що дозволяє передавати інформацію від нижчих до вищих рівнів управління у вигляді різноманітних довідок та звітів, а також наказів і розпоряджень у зворотному напрямку.

Одним з недоліків такої організаційної структури є затримка в прийнятті управлінських рішень, що може призвести до інформаційного перенавантаження керівників та не завжди забезпечує координацію роботи функціональних підрозділів.

На сьогоднішній день, управлінський процес, який відбувається в умовах кризи, накладає високі вимоги на менеджера, який його здійснює.

Таким чином, менеджера досліджуваного підприємства можна охарактеризувати, по-перше, як сучасного управлінця, що має глибокі знання у науці управління, і, по-друге, як особу, яка вміє ефективно втілювати ці знання в різноманітні аспекти діяльності підприємства, такі як стратегічне управління, маркетингові стратегії, забезпечення безперервності виробництва, управління персоналом, впровадження інновацій і привертання інвестицій. Для успішного виконання цих завдань менеджеру потрібно мати специфічні знання і вміння, а також здатність ефективно застосовувати їх у різних умовах, враховуючи бізнес-середовище. На рисунку 2.3 показано взаємозв'язок між управлінською діяльністю менеджера та результатами досліджуваного підприємства.

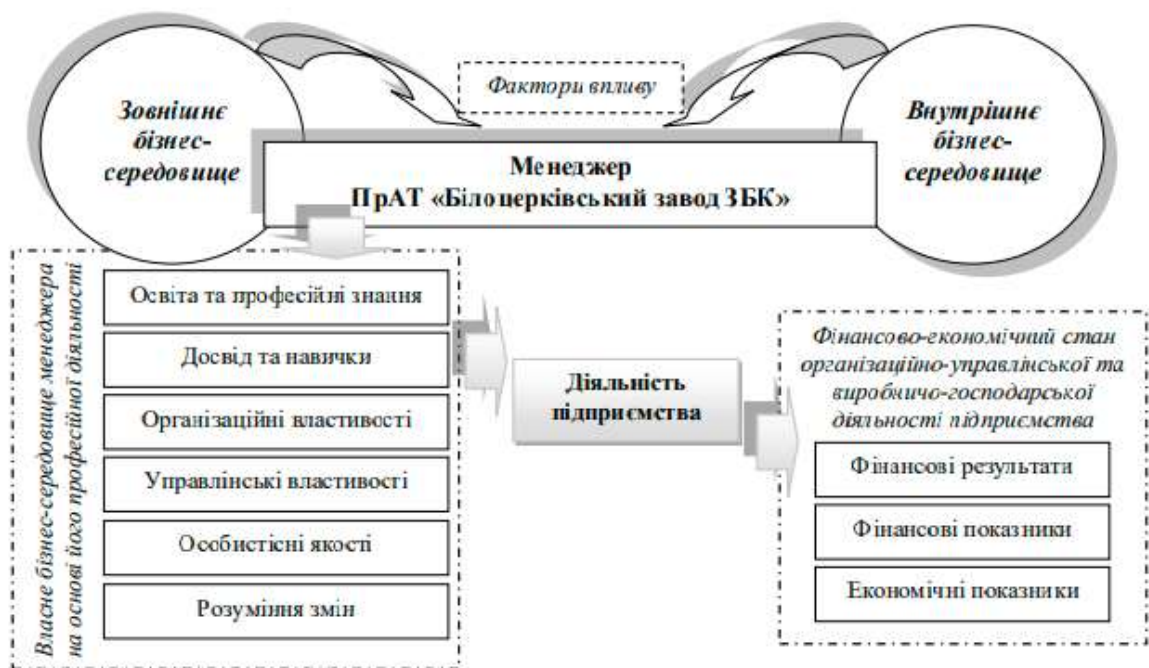

Рисунок 2.3 – Взаємозв'язок між управлінською діяльністю менеджера та результатами господарської діяльності ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК»

З наведеної схеми видно, що ключову роль у загальному фінансово-економічному стані та виробничо-господарському процесі досліджуваного підприємства відіграє набір професійно-особистісних навичок, вмінь та рис

менеджера. Отже, очевидно, що кінцеві результати у сфері фінансів та економіки підприємства значно залежать від правильної формування, організації, якісного впровадження та реалізації управлінської політики його керівника. На сьогоднішній день ефективність управлінської діяльності менеджера підприємства полягає у його здатності володіти широким спектром специфічних навичок, компетенцій та здібностей, необхідних для оперативного реагування на різноманітні бізнес-виклики та складні ситуації, а також у здатності швидко приймати ефективні управлінські рішення в умовах стресу й невизначеності. Проте важливо усвідомлювати, що ці навички та компетенції формуються в процесі практичного розв'язання конкретних бізнес-проблем, включаючи подолання кризових ситуацій на підприємстві та управління багатьма бізнес-ризиками.

3 РОЗРОБКА ПРОПОЗИЦІЙ УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ

ПрАТ «БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ЗАВОД ЗБК»

3.1 Розробка шляхів підвищення кредитоспроможності ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК»

Основна стратегія товариства полягає у дотриманні принципу пропорційності між доходами та витратами. Заробітна плата нараховується за виконану роботу чи надані послуги, враховуючи витрачений на них час. Кількість вироблених товарів і послуг безпосередньо впливає на суму заробітної плати. Цей принцип дозволяє зберегти робочі місця та виробничі потужності в умовах ринкової стагнації. Наявність замовлень є ключовим фактором економічної стабільності та незалежності нашого підприємства.

Кризові процеси зупинили поліпшення економічного стану підприємства, обмежили покращення фінансового стану та призвели до призупинення нових проектів. Ми перейшли в режим виживання. Товариство сподівається на термінові зміни у державній політиці щодо стабільності оподаткування, зменшення тягарів для роботодавців, боротьби з корупцією та вдосконалення кредитної політики банків для виробників товарів і послуг.

Акціонери товариства погоджуються з такими висновками та сподіваються на швидке видужання економіки країни. На підприємстві виникла необхідність реконструкції виробничих потужностей заводу, розширення асортименту продукції. Тому даному підприємству слід, в першу чергу, здійснити відновлення своїх необоротних активів. Для цього необхідно закупити нове обладнання і провести ремонт та реконструкцію основних приміщень заводу. Із показників фінансової звітності можна побачити, що підприємство зовсім не користується довгостроковими зобов'язаннями. Це, звичайно, є досить вагомим, проте коштів завжди не вистачає і тому для проведення запропонованих процесів при необхідності

можна скористатися банківським кредитом. Це дасть можливість у більш короткий термін виконати необхідні процеси та покращити стан своєї матеріально-технічної бази, що в свою чергу повинно позитивно позначитися на господарській діяльності усього підприємства.

За результатами аналізу кредитоспроможності ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК», ми виявили, що деякі показники відхиляються від норми або мають тенденцію до погіршення. Виходячи з цього, в першу чергу, необхідно підвищити рівень ліквідності підприємства. Найбільш ліквідними активами є грошові кошти. Тому для виявлення факторів, які визначають зміну величини грошових коштів на аналізованому підприємстві, проведемо факторний аналіз грошових коштів. Він здійснюється на основі факторної моделі, у якій результативний показник (залишки грошових коштів) визначається як алгебраїчна сума чинників (інших елементів балансу).

Факторна модель грошових коштів будується відповідно до рівняння, яке характеризує взаємозв'язок між активами (А), власним капіталом (К) і зобов'язаннями (З):

$$A = K + Z. \quad (3.1)$$

Конкретизація складових наведеного рівняння дозволяє визначити місце грошових коштів у балансовому рівнянні:

$$HA + (OA - GK) + GK + B = (K - RP) + DZ + PZ + D, \quad (3.2)$$

де HA – необоротні активи;

OA – оборотні активи;

GK – грошові кошти;

B – витрати майбутніх періодів;

K – власний капітал;

RP – реінвестований прибуток (Ф. № 1, збільшення по (р. 1415 + р. 1420);

ДЗ – довгострокові зобов’язання;

ПЗ – поточні зобов’язання;

Д – доходи майбутніх періодів.

Шляхом перетворення даного рівняння можна побудувати адитивну факторну модель грошових коштів:

$$ГК = РП + (К - РП) + ДЗ + ПЗ + Д - НА - (ОА - ГК) - В. \quad (3.3)$$

Проведемо факторний аналіз грошових коштів за зазначеною моделлю за 2021-2022 роки, щоб розробити систему пропозицій на 2023 рік. Визначимо суму грошових коштів за формулою 3.3 та занесемо до табл. 3.1.

Таблиця 3.1 – Факторний аналіз грошових коштів ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК»

Показник	2021 рік	2022 рік	Відхи- лення
			2022 р. від 2021 р.
НА – необоротні активи	29609,0	36918,0	7309,0
ОА – оборотні активи	92317	93152,5	835,5
ГК – грошові кошти	23363,5	13345,5	-10018,0
В – витрати майбутніх періодів	425	399,5	-25,5
К – власний капітал	115531	119787	4256,0
РП – реінвестований прибуток	5572	2940	-2632,0
ДЗ – довгострокові зобов’язання	78,5	61,5	-17,0
ПЗ – поточні зобов’язання	6316	10222	3906,0
Д – доходи майбутніх періодів	0	0	0,0
ГК – грошові кошти	23363,5	13345,5	-10018,0

Оцінка впливу чинників на зміну залишків грошових коштів за наведеною факторною моделлю здійснюється методом прямого рахунку на основі рівняння:

$$\Delta \text{ГК} = \Delta \text{РП} + \Delta(\text{К} - \text{РП}) + \Delta \text{ДЗ} + \Delta \text{ПЗ} + \Delta \text{Д} - \Delta \text{НА} - \Delta(\text{ОА} - \text{ГК}) - \Delta \text{В},$$

де Δ – абсолютна зміна відповідного показника у звітному періоді.

Отже, виходячи з наведеного рівняння, абсолютна зміна залишків грошових коштів може бути визначена як сума реінвестованого у звітному періоді чистого прибутку, збільшена на зміну власного капіталу (за мінусом коштів, утворених за рахунок реінвестованого прибутку), довгострокових зобов'язань, поточних зобов'язань і доходів майбутніх періодів, та зменшена на зміну необоротних активів, оборотних активів (за мінусом грошових коштів) і витрат майбутніх періодів.

Оцінимо вплив чинників на зміну залишків грошових коштів досліджуваного підприємства за 2022 рік (табл. 3.2).

Таблиця 3.2 – Вплив чинників на зміну залишків грошових коштів
ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК»

Показник	Відхилення
	2022 р. від 2021 р.
$\Delta \text{РП}$	-2632,0
$\Delta(\text{К} - \text{РП})$	6888
$\Delta \text{ДЗ}$	-17,0
$\Delta \text{ПЗ}$	3906,0
$\Delta \text{Д}$	0,0
$\Delta \text{НА}$	7309,0
$\Delta(\text{ОА} - \text{ГК})$	10879,5
$\Delta \text{В}$	-25,5
$\Delta \text{ГК} - \text{грошові кошти}$	-10018,0

За методом прямого рахунку визначено, що сукупний вплив чинників, що призвели до зменшення залишків грошових коштів, склав 10018 тис. грн. При цьому більшість факторів мали позитивний вплив на величину грошових коштів. Зокрема, грошові кошти зросли за рахунок зростання поточних зобов'язань на 3906 тис. грн., різниці власного капіталу і реінвестованого прибутку – на 6888 тис. грн. Зменшення витрат майбутніх періодів на 25,5 тис. грн. також сприяло зростанню грошових коштів.

У тому числі, грошові кошти зменшились внаслідок зменшення реінвестованого прибутку на 2632 тис. грн., довгострокових зобов'язань на 17 тис. грн., зростання необоротних активів на 7309 тис. грн., а також різниці оборотних активів та грошових коштів на 10879 тис. грн. Таким чином, необхідно оптимізувати усі складові грошового потоку підприємства, оскільки в процесі своєї діяльності підприємство витрачало кошти на придбання необоротних та оборотних активів.

Враховуючи специфіку і проблеми аналізованого ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК» в процесі його діяльності, можливо виділити такі основні напрями оптимізації наявних у нього грошових потоків з метою досягнення необхідного рівня кредитоспроможності (рис. 3.1).

Також важливим завданням оптимізації грошових потоків є пошук резервів для прискорення оборотності грошових активів. Це можна досягти шляхом: відмови від утворення дебіторської заборгованості; прискорення інкасації грошових коштів, що призводить до зменшення залишку коштів у касі; скорочення розрахунків готівкою, що збільшує залишок коштів у касі та скорочує термін користування власними грошовими активами. Крім того, для подальшого зменшення дебіторської заборгованості можливі такі способи оптимізації грошового потоку підприємства: забезпечення часткової або повної передоплати за продукцію, скорочення строків надання товарного кредиту покупцям, прискорення інкасації простроченої дебіторської заборгованості.

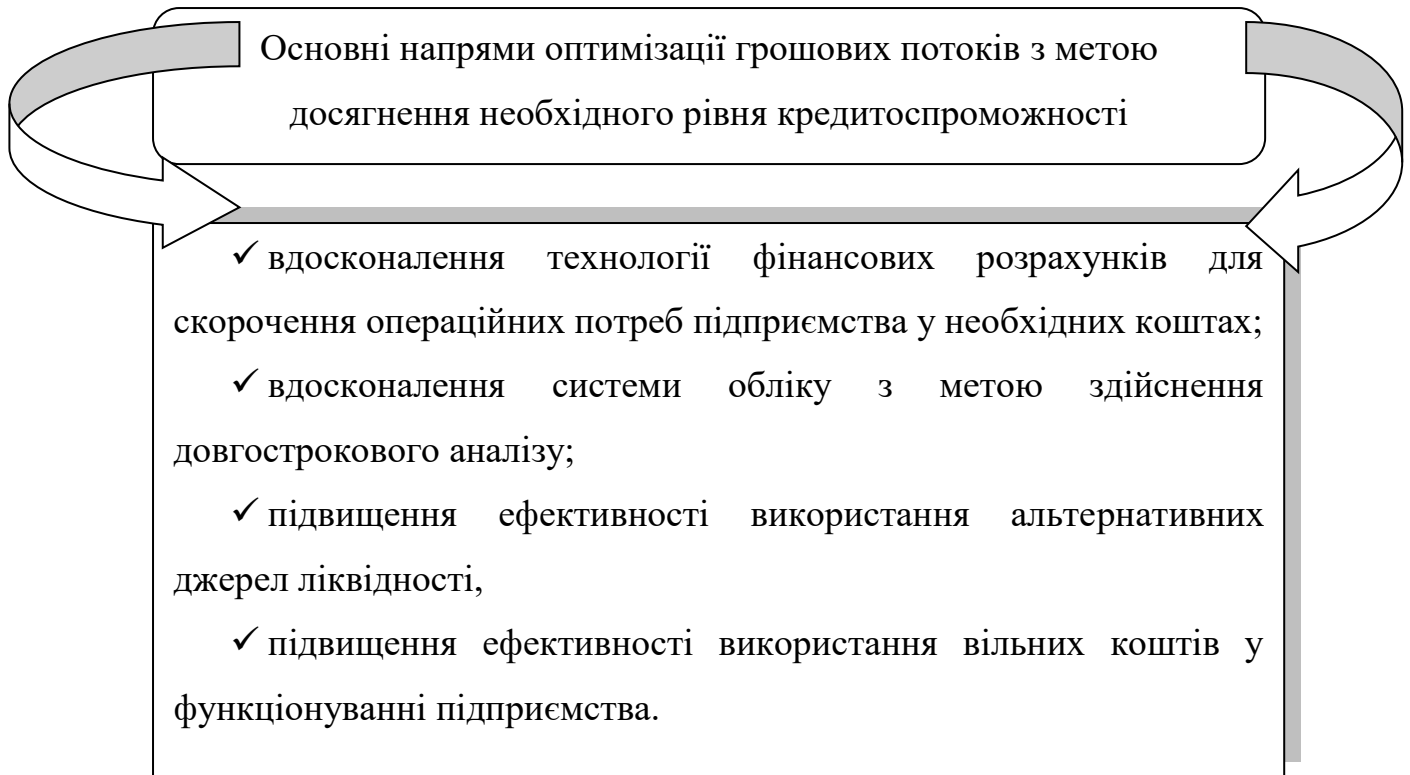

Рисунок 3.1 – Основні напрями оптимізації грошових потоків
ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК» з метою досягнення необхідного рівня
кредитоспроможності

Для прискорення інкасації дебіторської заборгованості рекомендується вжити наступні заходи:

1. Введення штрафних санкцій за затримку з погашенням заборгованості. Це доцільно, оскільки невчасна оплата часто призводить до погіршення фінансового стану підприємства, яке змушене шукати додаткові фінансові ресурси, витрачаючи час і кошти. Введення штрафних санкцій сприятиме поліпшенню фінансового стану підприємства та вчасних розрахунків за зобов'язаннями.

2. Встановлення передоплати за придбану продукцію у розмірі 10-30% від її вартості залежно від обсягу замовлення. Це буде своєрідною гарантією для підприємства-продавця, що оплата буде здійснена у майбутньому, та забезпечить певне надходження коштів на рахунок підприємства.

Крім того, можливе укладання угоди з покупцями за допомогою комерційного векселя з нарахуванням певного проценту за відстрочку платежу та використання механізму факторингу. Впровадження запропонованих заходів забезпечить підприємству необхідні кошти, а також сприятиме реалізації готової продукції. Це особливо важливо, оскільки збільшення залишків готової продукції на складах може призвести до замороження оборотного капіталу, нестачі готівки, залежності від кредитів і сплати процентів за ними, збільшення заборгованості перед постачальниками, бюджетом та працівниками. Таким чином, ці заходи сприятимуть підвищенню кредитоспроможності аналізованого підприємства.

Для покращення фінансового стану підприємства необхідно активізувати оборот коштів, що призведе до збільшення чистого грошового потоку і, отже, покращення платоспроможності. Збільшення чистого грошового потоку можна досягти шляхом:

- зменшення суми постійних витрат;
- зниження рівня змінних витрат;
- застосування методу прискореної амортизації;
- реалізації невикористаних активів, включаючи основні засоби, нематеріальні активи та запаси;
- активізації роботи зі стягнення штрафних санкцій та дебіторської заборгованості.

Щоб збільшити суму надходжень від операційної діяльності, потрібно зростити валовий прибуток, збільшивши кількість реалізованої продукції. Це в свою чергу сприятиме зростанню виручки від продажу, особливо у зв'язку з високою собівартістю продукції. Для досягнення цієї мети необхідно розробити та впровадити нову маркетингову стратегію, спрямовану на збільшення обсягів продажу та зменшення операційних витрат.

Якщо підприємство має намір розширити свої ринки збуту, воно повинно дослідити шляхи зниження собівартості продукції, підвищення якості та конкурентоспроможності, розробити ефективну рекламну кампанію та провести структурну перебудову своєї економіки.

Один зі способів підвищення кредитоспроможності підприємства - це зниження собівартості продукції. Для досягнення цієї мети можна вжити такі заходи:

1. Збільшення обсягів виробництва за рахунок максимального використання виробничих потужностей.

2. Зменшення витрат на виробництво шляхом підвищення продуктивності праці, раціонального використання ресурсів та запобігання невиробничим витратам.

3. Огляд умов постачання сировини та матеріалів з метою знаходження більш вигідних варіантів.

4. Аналіз можливих постачальників для забезпечення необхідними ресурсами, оскільки ціна та умови постачання впливають на собівартість та якість продукції.

При проведенні факторного аналізу грошових коштів аналізованого підприємства ми виявили, що при зростанні вартості необоротних активів спостерігається тенденція зменшення грошових ресурсів. Оскільки основні засоби складають значну частку структури необоротних активів, варто звернути увагу на оптимізацію стратегії їх управління. До основних напрямів удосконалення використання основних фондів підприємства входять: зменшення кількості неефективного обладнання; скорочення внутрішніх простоїв шляхом підвищення організаційного рівня виробництва; підвищення якості технічного обслуговування основних засобів; модернізація існуючого обладнання, машин і механізмів; швидке впровадження нових технологічних ліній, агрегатів та обладнання.

Для поліпшення фінансового стану та платоспроможності

підприємства важливо забезпечити зростання оборотності капіталу. Цього можна досягти шляхом інтенсифікації виробництва (застосування новітніх технологій, механізації і автоматизації виробничих процесів), більш повного використання виробничої потужності, раціонального використання трудових і матеріальних ресурсів, уникнення надмірних запасів товарно-матеріальних цінностей, зменшення дебіторської заборгованості, прискорення процесу відвантаження продукції та оформлення розрахункових документів. Поспішне збільшення оборотності капіталу призведе до вивільнення ресурсів з обігу, а також збільшить обсяги виручки та прибутку.

Таким чином, запропоновані заходи враховують виявлені проблеми щодо формування грошових коштів аналізованого підприємства, а отже, забезпечать підвищення ліквідності балансу заводу, що, в свою чергу, сприятиме підвищенню кредитоспроможності підприємства. Зокрема покращиться коефіцієнт покриття, який у 2022 році знизився. Із усіх визначених заходів для покращення даного коефіцієнта необхідно вжити таких заходів:

- збільшити кількість високоліквідних активів, таких, як грошові кошти та їх еквіваленти;
- зменшити суму дебіторської заборгованості шляхом вивчення фінансового стану покупця; своєчасно оформляти розрахункові документи; застосовувати попередню оплату.

З метою розроблення прогнозу кредитоспроможності підприємства розраховують коефіцієнт відновлення (втрати) платоспроможності.

Цей коефіцієнт обчислюється у випадку, коли структура балансу вважається незадовільною через порушення коефіцієнта поточної ліквідності або коефіцієнта забезпеченості власними засобами. Іншими словами, якщо ці коефіцієнти не відповідають фінансовому стану підприємства, коефіцієнт відновлення (втрати) платоспроможності вказує на реальну можливість

підприємства відновити або втратити свою платоспроможність протягом певного періоду.

Цей коефіцієнт визначається як відношення розрахункового значення поточної ліквідності до його нормативного значення. Розрахункове значення поточної ліквідності визначається як сума фактичного значення поточної ліквідності на кінець звітного періоду і зміни значення цього показника протягом звітного періоду, перераховані на встановлений період відновлення (втрати) платоспроможності, який, як правило, становить 6 місяців:

$$K3 = \frac{K1_{к+п/T} \times (K1_{к} - K1_{п})}{K1_{норм}}, \quad (3.4)$$

де $K1_{к}$ – фактичне значення (наприкінці звітного періоду) коефіцієнта поточної ліквідності;

$K1_{п}$ – значення коефіцієнта поточної ліквідності на початку звітного періоду;

$K1_{норм}$ – нормативне значення коефіцієнта поточної ліквідності ($K1_{норм} = 2$);

n – період відновлення платоспроможності в місяцях;

T – звітний період у місяцях.

Якщо коефіцієнт відновлення платоспроможності перевищує 1, це свідчить про тенденцію до відновлення платоспроможності підприємства протягом 6 місяців. У випадку коли значення коефіцієнта менше 1, це вказує на відсутність можливості відновити платоспроможність протягом 6 місяців.

Коефіцієнт втрати платоспроможності менше 1 свідчить про тенденцію втрати платоспроможності протягом 3 місяців, тоді як значення більше 1 свідчить про відсутність такої тенденції.

За формулою (3.4) розраховуємо коефіцієнт відновлення платоспроможності аналізованого підприємства у 2022 році:

$$KЗ_{2022} = (7,6 + 6 / 12 * (7,6 - 11,5)) / 2 = 2,79.$$

В 2022 році коефіцієнт відновлення платоспроможності більше 1, це свідчить про наявність тенденції відновлення платоспроможності підприємства протягом 6 місяців.

За тією ж формулою розраховуємо коефіцієнт втрати платоспроможності із періодом відновлення платоспроможності в 3 місяці:

$$KЗ_{2022} = (7,6 + 3 / 12 * (7,6 - 11,5)) / 2 = 3,29.$$

Таким чином, в 2022 році коефіцієнт втрати платоспроможності більше 1, що вказує на відсутність тенденції втрати платоспроможності протягом 3 місяців.

Щоб забезпечити фінансову стійкість підприємства, фінансова служба повинна ретельно керувати грошовими активами, щоб вони відповідали потребам щоденних платежів (для постачальників, бюджету, працівників та інших кредиторів). Не слід помилково розглядати постійне зростання залишків грошей на поточному рахунку як ознаку високої ефективності управління фінансовими ресурсами чи високої ліквідності підприємства. Динаміка залишків коштів на поточному рахунку свідчить не про рівень ліквідності, а про поточну готовність до платежів та кредитоспроможність.

Для підтримки потрібного рівня кредитоспроможності та поповнення грошових коштів пропонуємо підприємству триматись зростаючої тенденції зміни обсягу виробництва.

Основні категорії продукції та послуг, які виготовляє або надає підприємство і які приносять йому 10% або більше доходу протягом звітного року, включають стояки СК і стояки СВ. Щодо перспектив виробництва окремих товарів, виконання робіт та надання послуг, варто враховувати залежність від сезонних змін, які призводять до коливань у обсягах виробництва. Наприклад, взимку обсяги зменшуються порівняно з літом.

У 2022 році обсяги реалізації зменшилися через карантинні обмеження COVID-19 та військовий стан. Підприємство також вказує на основні ринки збуту - Київська, Житомирська та Чернігівська області, і основних клієнтів - ТОВ "БУДКОМ-С", ТОВ "Біф", ПрАТ "Енергоконструкція", ПП "Техелектро79", ТОВ "ЮНІ-БУД".

Підприємство користується вигідним розташуванням. Завод знаходиться в радіусі 50 км від сировинної бази піску та щебню, що значно впливає на собівартість продукції. Щодо постачання цементу, воно здійснюється через залізничні вагони від підприємства АТ "Подільський цемент", що також має істотний вплив на економічний аспект виробництва. Також основними постачальниками металу для підприємства є ТОВ "Арселор Міттал" та ТОВ "Вікант".

У 2017 році розпочалася реформа у галузі електроенергетики з введенням закону "Про новий ринок електроенергії в Україні", що суттєво впливає на ринок збуту нашої продукції. Стан електромереж в Україні потребує реконструкції, і держава вкладає значні кошти у виконання європейських стандартів.

Підприємство має стратегічне значення у фінансуванні програм реконструкції та модернізації ліній електропостачання через програми Обленерго. Воно постійно вдосконалює якість продукції та оптимізує витрати, застосовуючи передові технології у виробництві бетону.

Підприємство успішно працює в умовах жорсткої конкуренції, зберігаючи стабільну клієнтську базу та займаючи третю позицію на ринку виробництва опор електромереж в Україні.

Керівництво товариства планує зберігати обсяги виробництва на рівні 2022 року у 2023 році, незважаючи на складну політичну ситуацію в країні. На 2023 рік на підприємстві заплановані інвестиційні програми, в рамках яких передбачено впровадження нових видів продукції, зокрема модульні збірні з/б будинки, плити ПАГ.

3.2 Розрахунок економічного ефекту від впровадження розроблених пропозицій на ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК»

Розроблена система пропозицій передбачає певну величину витрат, які з часом мають окупитись та принести економічний ефект. На рис. 3.2 наведено розроблені нами пропозиції та результати від їх впровадження.

Проаналізуємо вказані на рис. 3.2 пропозиції та ефект від їх впровадження. Оптимізація грошових потоків підприємства передбачає ряд заходів (вони вказані в пункті 3.1 роботи), однак звернемо увагу на застосування передоплати в 10-30% від вартості продукції з одночасним наданням покупцям знижок в розмірі 3-5% за скорочення термінів погашення заборгованості, що прискорить інкасацію дебіторської заборгованості. Отриманні наперед в середньому 5-10% від вартості відвантаженої продукції дозволять підприємству розширити асортимент продукції у новому циклі виробництва.

Оптимізація грошового потоку та збільшення валового прибутку від операційної діяльності підприємства дозволять в середньому вивільнити 1812,7 тис. грн. Ці кошти можна виділити на реалізацію решти заходів.

Щодо оновлення основних засобів, то термін експлуатації для групи будівель та споруд підприємства становить 60 років, для машин та обладнання - від 5 до 30 років, для транспортних засобів також від 5 до 30 років, а для інших - від 4 до 9 років. Первісна вартість основних засобів станом на 31 грудня 2021 року складала 51765 тисяч гривень. Машин, обладнання та транспортних засобів невиробничого призначення наявно не було. При нарахуванні зносу використовується прямолінійний метод. Ступінь використання основних засобів становить 95%. Сума нарахованого зносу склала 3947 тисяч гривень.

Рисунок 3.2 – Система пропозицій та результати від їх впровадження на
ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК»

Суттєві зміни у вартості основних засобів обумовлені збільшенням власних основних засобів у звітному 2022 році на 2755 тисяч гривень порівняно з 2021 роком за рахунок надходження нових та поліпшення наявних основних засобів, та зменшенням через амортизаційні нарахування на 3947 тисяч гривень. Протягом останніх 5 років на капітальний ремонт будівель та споруд було виділено 3783,0 тис. грн. Враховуючи поточний стан підприємства, витрати на оновлення основних засобів можуть сягнути 2560 тис. грн. При цьому вище ми зазначили, що додаткові надходження на підприємстві складуть 1812,7 тис. грн. Тому термін окупності буде дорівнювати:

$$\text{Ток} = 2560 / 1812,7 = 1,4 \text{ роки.}$$

Розроблені заходи, і в першу чергу, збільшення грошових коштів, зменшення дебіторської заборгованості та наявної, хоч і незначної, кредиторської заборгованості дозволять підвищити рівень кредитоспроможності заводу.

В сучасних умовах функціонування всіх підприємств і організацій стоїть ще одне важливе завдання – підвищення надійності і оперативності управління виробництвом в умовах надзвичайних ситуацій, а особливо в умовах війни. Надійність управління виробництвом передбачає створення ефективної виробничої системи, де за заданих параметрів якості та структури організації досягається максимальна ефективність з мінімальними витратами. Стратегія надійності та оперативності в умовах надзвичайних ситуацій орієнтована на вжиття ефективних заходів для подолання можливих негативних змін та форс-мажорних ситуацій.

Оперативне управління за умов надзвичайних ситуацій вимагає різних структур управління. Одна з них – матрична структура управління, яка:

- чітко відображає ієрархічну взаємодію підрозділів;
- детально демонструє виконання (або невиконання) запланованих завдань;
- визначає рівень відповідальності керівника проєкту;
- сприяє формуванню мобільного колективу для ефективної реакції на надзвичайні ситуації.

Матрична структура управління забезпечує більшу ефективність, гнучкість і динаміку. Її центр – штаб на чолі з керівником проєкту, який координує дії та забезпечує інформаційну підтримку. Штаб відповідає за аналіз ситуації, планування робіт та контроль над ходом виконання завдань.

Розподіл відповідальності між рівнями системи управління в умовах надзвичайних ситуацій повинен базуватися на принципі результативності. Це означає, що кожен рівень структури несе відповідальність за власні рішення та дії.

Надійність та оперативність управління в надзвичайних ситуаціях залежать від кількох факторів, таких як рівень захисту працівників, технічні можливості, стійкість систем забезпечення та готовність до ведення невідкладних робіт.

Загалом, підвищення надійності та оперативності управління в умовах надзвичайних ситуацій досягається за допомогою комплексу інженерно-технічних, технологічних та організаційних заходів, спрямованих на мінімізацію негативних наслідків таких ситуацій. І лише в разі забезпечення високої надійності управління на підприємстві воно стає надійним учасником на ринку відповідних товарів та послуг, а тому може вважатись надійним та кредитоспроможним платником.

ВИСНОВКИ

З урахуванням ключових аспектів, визначених у понятті кредитоспроможності, було відзначено суттєву різницю між поняттями платоспроможності та кредитоспроможності. Платоспроможність підприємства характеризує його здатність виконувати свої зобов'язання, тоді як кредитоспроможність відображає його здатність розраховуватися за зобов'язаннями виключно грошовими коштами.

Для аналізу кредитоспроможності підприємства визначають та аналізують основні економічні показники його діяльності: платоспроможність та ліквідність, фінансова стійкість, дебіторсько-кредиторську заборгованість і рентабельність.

В дипломній роботі для дослідження обрано ПрАТ «Білоцерківський завод збірних залізобетонних і бетонних конструкцій». Завод здійснює виробництво високоякісних залізобетонних конструкцій. На даному етапі діяльності відбувається зниження попиту, тому виникла необхідність реконструкції виробничих потужностей заводу. Істотними проблемами, що впливають на діяльність підприємства, є повільне будівництво ліній електромереж, низька платоспроможність та нестабільність в Україні, стрімкий ріст цін на сировину та матеріали, а також цінова конкуренція на ринку збуту серед підприємств, які випускають аналогічну продукцію. Зазначені фактори створюють несприятливе середовище для вітчизняних та іноземних інвестицій, які є критично важливими для нормального функціонування підприємства, створення нових виробничих підрозділів і випуску конкурентоспроможної продукції.

Аналіз основних показників діяльності ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК» показав, що чистий дохід від реалізації продукції зростав у 2020-2022 роках, але в 2022 році впав на 41,819 тис. грн порівняно з 2021 роком. Собівартість продукції зменшилась на 29,937 тис. грн у 2022 році після

зростання на 50,4% у 2021 році. Це зниження витрат свідчить про ефективніше управління витратами при зменшенні обсягів виробництва.

Валовий прибуток у 2021 році склав 42,366 тис. грн (на 23% більше, ніж у 2020 році), а в 2022 році зменшився до 30,484 тис. грн (на 28% менше, ніж у 2021 році) через зменшення обсягів виробництва.

Інші операційні доходи у 2021 році зросли на 4177% до 2609 тис. грн, але у 2022 році зменшилися на 90,5%. Адміністративні витрати зростали щороку: на 15,5% у 2021 році та на 20,3% у 2022 році. Витрати на збут спочатку зросли на 41%, а потім зменшилися на 7%.

Чистий прибуток у 2021 році зменшився на 61% порівняно з 2020 роком, а в 2022 році ще на 49%, але підприємство залишалося прибутковим. Основні показники показують погіршення фінансового стану на кінець 2022 року.

Для поліпшення стану підприємства потрібно інвестувати в оновлення обладнання та реконструкцію. Рекомендується розглянути можливість використання довгострокових кредитів для швидшого виконання цих заходів.

Аналіз ділової активності показує, що коефіцієнт оборотності активів у 2021 році зріс на 0,2 пункти, але в 2022 році знизився на 0,4 пункти. Тривалість обороту активів зменшилась на 108 днів у 2021 році, але зросла на 237 днів у 2022 році. Коефіцієнт оборотності обігових коштів зріс на 0,3 пункти у 2021 році, але знизився на 0,5 пункти у 2022 році.

Для аналізу кредитоспроможності підприємства ми дослідили показники платоспроможності і ліквідності; фінансової стійкості; дебіторсько-кредиторської заборгованості; рентабельності.

Аналіз показників платоспроможності і ліквідності показав, що за коефіцієнтом платоспроможності підприємство є платоспроможним, однак, на кінець 2022 року цей коефіцієнт зменшився до 0,91. Коефіцієнт покриття показує, що у 2020-2022 роках оборотних активів було достатньо для покриття короткострокових зобов'язань. У цей період підприємство було

платоспроможним, що означає відсутність фінансового ризику як для самого підприємства, так і для його партнерів. За показниками швидкої та абсолютної ліквідності платіжні можливості підприємства не погіршилися.

За показниками фінансової стійкості ми бачимо, що у фінансуванні активів частка власного капіталу більша, ніж залученого (понад 90%). Коефіцієнт маневреності власного капіталу хоч і зменшився в 2021 році, але досяг нормативного значення (0,5), що свідчить про достатність власних оборотних коштів в структурі власного капіталу, а в структурі оборотних активів (за коефіцієнтом забезпеченості власними коштами) частка власних оборотних коштів перевищує норматив (0,1).

Далі аналіз показав, що коефіцієнти оборотності дебіторської та кредиторської заборгованості зросли в 2021 році, а тривалість їх погашення, відповідно, зменшилась. Однак, в 2022 ситуація змінилась, отже, ефективність управління заборгованістю на підприємстві знизилась.

Значення показників рентабельності засвідчили те, що продукція заводу є рентабельною, а рентабельність капіталу зменшилась відповідно до динаміки чистого прибутку.

На підприємстві функціонує виражена лінійно-функціональна структура управління. До її переваг належить можливість організовувати управління виробничими процесами за лінійною схемою (керівник вищого рівня – керівник нижчого рівня – виконавець).

Однак, серед недоліків цієї структури можна виділити наступні: затримка в підготовці управлінських рішень, інформаційне перенавантаження керівників вищого рівня та недостатня координація роботи функціональних підрозділів.

За результатами аналізу кредитоспроможності ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК», ми виявили, що деякі показники відхиляються від норми або мають тенденцію до погіршення. Виходячи з цього, в першу чергу, необхідно підвищити рівень ліквідності підприємства. Найбільш ліквідними активами є

грошові кошти. Тому для виявлення факторів, які визначають зміну величини грошових коштів на аналізованому підприємстві, проведено факторний аналіз грошових коштів. За результатами цього аналізу запропоновано здійснити оптимізацію грошових потоків та збільшити суму чистого грошового потоку.

За підрахунком коефіцієнта відновлення (втрати) платоспроможності, який більший за 1, підприємство має можливості відновити свою платоспроможність протягом 6 місяців, при цьому не виникає загроза втрати платоспроможності протягом 3 місяців.

В результаті реалізації розроблених пропозицій на ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК» загальний ефект при витратах в сумі 2560 тис. грн. складе 1812,7 тис. грн., тобто термін окупності буде дорівнювати 1,4 роки.

Розроблені заходи, і в першу чергу, збільшення грошових коштів, зменшення дебіторської заборгованості та кредиторської заборгованості дозволять підвищити рівень кредитоспроможності заводу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кириченко С. Діагностика кредитоспроможності підприємства з метою підвищення стабільності діяльності. Економіка та суспільство. 2023. № 50. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2417>
2. How Banks Evaluate Your Business Creditworthiness. URL: <https://www.linkedin.com/pulse/how-banks-evaluate-your-business-creditworthiness>
3. Покрокова інструкція з перевірки кредитоспроможності підприємства. URL: <https://www.venturemotion.co.uk/insights/a-step-by-step-guide-to-checking-the-creditworthiness-of-a-company/>
4. Балицька М., Паржицька М. Сучасні методи оцінки кредитоспроможності позичальників-юридичних осіб банками України. Вісник Хмельницького національного університету. 2022. № 3. С.36-42.
5. Безбородова Т.В. Удосконалення механізму управління кредитоспроможністю підприємств. Держава та регіони. 2019. №5. С.21-23.
6. Бондаренко А.Ф., Моїсеєнко М.А. Гордієнко В.П., Дутченко О.О. Оцінка кредитоспроможності позичальника комерційного банку. Вісник СумДУ. Серія «Економіка». 2019. №4. С. 93-100.
7. Бровко Л.І., Карпова Д.Д. Методологічні аспекти управління кредитоспроможністю підприємств. Ефективна економіка. 2021. №11. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=9540> (дата звернення: 12.11.2023)
8. Васюренко О. В., Азаренкова Г. М. Фінансове управління потребує точного визначення окремих понять. Фінанси України. 2019. № 1. С. 28-33.
9. Головка О. Г., Губарєв О. О., Пономарьова А. Ю. Удосконалення управління кредитоспроможністю підприємств. Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics». 2020. №21. С. 52-58.
10. Давидович І.Д., Ломачинська І.А., Мумладзе А.О. Удосконалення теоретичних підходів до визначення сутності «кредитоспроможність

підприємства». Вісник Одеського національного університету. 2016. Т. 21, Вип. 11. С. 83-88.

11. Дехтяр Н.А., Бондаренко А.Ф., Моїсеєнко М.А. Сучасні методологічні аспекти визначення кредитоспроможності підприємства. Економіка і суспільство. 2018. Випуск 19. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/19_ukr/56.pdf (дата звернення: 23.11.2023)

12. Артюх І. Значення та аналіз грошових коштів в умовах ринкової економіки [Електронний ресурс] / І. Артюх . Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>. 16.11.2017.

13. Банківські операції: Підручник / За ред. О.А. Мороза. К.: КНЕУ, 2016. 476 с.

14. Панченко О. М. Оцінка кредитоспроможності в системі внутрішнього контролю підприємства. Ефективна економіка. 2018. № 11. С. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2018/93.pdf

15. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : навч. посіб. за ред. Г.І. Філіної. К. : ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. 424 с.

16. Фінансовий аналіз діяльності підприємства в умовах економічної нестабільності / Ковтуненко Ю. В.. Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. Випуск 18 . С. 234-238.

17. Тарасенко Н. В. Економічний аналіз [Електронний ресурс] : навч. посібник / Н. В. Тарасенко. Львів : Новий Світ-2000, 2006. 344 с.

18. Варавка, В. В. Аналіз ділової активності як інструмент управління грошовими потоками підприємства [Текст] / В. В. Варавка. Актуальні проблеми економіки. 2017. № 2. С.184–192.

19. Фінанси підприємств: Підручник/ Керівник авт. і наук. ред. проф. А.М.Поддєрьогін. 3-тє вид., перероб. та доп. К.: КНЕУ. 2012. 460 с.

20. Рибалко О. М. Деякі аспекти ефективного управління дебіторською заборгованістю. Вісник Запорізького національного університету. 2015. №1(9). С. 164-169.
21. Отенко І. П. Аналіз та оцінка стратегічного потенціалу підприємства: наук. вид. [Текст] / І.П. Отенко, Л.М. Малярець, Г.А. Іващенко. Х. : Вид. ХНЕУ, 2017. 347с.
22. Смолева Т. М. Сучасні методи оцінки кредитоспроможності позичальників банками України. Финансы, учет, банки. 2014. № 1(20). С. 8-11.
23. Слободян Н. Г. Аналіз фінансової звітності: управлінський аспект. Международный научный журнал. 2016. № 5. С. 67-71.
24. Гудзь О.Є. Науково-методичне забезпечення формування та реалізації фінансової політики підприємства. «Облік і фінанси». 2015. №2(60). С. 69-86.
25. Басовский Л.Е. Комплексный экономический анализ хозяйственной деятельности [Текст] / Л.Е. Басовский, А.М. Лунева, А. Л. Басовский. М.: Инфра-М, 2017. 222 с.
26. Магопєць О. А. Фінансовий аналіз: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл., які навч. за освіт.-проф. прогр. магістра за спец. "Облік і аудит" [Текст] / О. А. Магопєць [та ін.]. Кіровоград: КОД, 2010. 278 с.
27. Олійник О. О. Управління процесом оптимізації грошових потоків агропромислових підприємств [Текст] / О. О. Олійник. Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. 2016. № 3. С.59–63.
28. Козак І. І. Економічний аналіз [Текст]: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. І. Козак; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. 2-ге вид. Л. : ЛРІДУ НАДУ, 2010. 217 с.
29. Виговська Н. Г. Розвиток методичного інструментарію оцінки кредитоспроможності підприємств з врахуванням позабалансових ризиків. Вісник ЖДТУ. 2017. № 4(82). С. 111-116.

30. Юрчишин В. В. Ефективність як вирішальний економічний критерій [Текст] / В. В. Юрчишин. Економіка АПК. 2016. №12. С. 143-145.

31. Бабицька О.О. Ефективність управління прибутком сільськогосподарських підприємств. «Облік і фінанси». 2013. №2(60). С. 118-122.

32. Ковальчук К.Ф Аналіз господарської діяльності: теорія, методика, розбір конкретних ситуацій.: навчальний посібник. [Текст] / К.Ф.Ковальчук К.: Центр учбової літератури, 2012. 326 с.

33. Соколова Л. В. Аналіз науково-практичного інструментарію оцінювання кредитоспроможності підприємств. Траектория науки. Электронный научный журнал . 2016. № 4(9). С. 247-255.

ДОДАТОК А

Фінансова звітність ПрАТ «Білоцерківський завод залізобетонних конструкцій»

Фінансова звітність за 2020 рік

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	60	3 581
первісна вартість	1001	105	4 044
накопичена амортизація	1002	45	463
Незавершені капітальні інвестиції	1005	3 184	484
Основні засоби	1010	19 769	20 825
первісна вартість	1011	44 164	47 737
знос	1012	24 395	26 912
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	23 013	24 890
II. Оборотні активи Запаси	1100	28 144	30 101
Виробничі запаси	1101	15 622	16 911
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	5 124	7 296
Товари	1104	7 398	5 894
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0

Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	2 683	3 484
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	1 096	1 618
з бюджетом	1135	1 367	413
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	45 277	27 332
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	6 272	29 151
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	6 272	29 151
Витрати майбутніх періодів	1170	185	173
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	654	315
Усього за розділом II	1195	85 678	92 587
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	108 691	117 477

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 486	1 486
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	333	333
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	95 831	110 926
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Інші резерви	1435	0	0

Усього за розділом I	1495	97 650	112 745
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	1500	104	87
Відстрочені податкові зобов'язання			
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	104	87
Ш. Поточні зобов'язання і забезпечення	1600	0	0
Короткострокові кредити банків			
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:	1610	0	0
довгостроковими зобов'язаннями			
товари, роботи, послуги	1615	4 473	1 146
розрахунками з бюджетом	1620	1 611	1 005
у тому числі з податку на прибуток	1621	1 611	552
розрахунками зі страхування	1625	0	0
розрахунками з оплати праці	1630	432	291
за одержаними авансами	1635	3 813	1 546
за розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	468	390
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	140	267
Усього за розділом III	1695	10 937	4 645
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0

V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	108 691	117 477

J0900207 Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	85 456	104 224
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховування	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	51 034	56 405
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	34 422	47 819
збиток	2095	0	0
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	61	360
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	9 300	7 590
Витрати на збут	2150	5 215	5 623
Інші операційні витрати	2180	1 988	3 357
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0

Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	17 980	31 609
збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	601	649
Інші доходи	2240	40	228
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	69	100
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	1	0
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	18 551	32 386
збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-3 456	-5 973
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	15 095	26 413
збиток	2355	0	0

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0

Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	15 095	26 413
Елементи операційних витрат			
Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	36 690	48 208
Витрати на оплату праці	2505	13 169	11 467
Відрахування на соціальні заходи	2510	2 832	2 518
Амортизація	2515	3 107	2 137
Інші операційні витрати	2520	14 648	12 242
Разом	2550	70 446	76 572

Фінансова звітність за 2021 рік
Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2021 р.

Форма № 1 Код за ДКУ

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
1. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	3581	3103
первісна вартість	1001	4044	4137
накопичена амортизація	1002	463	1034
Незавершені капітальні інвестиції	1005	484	8599
Основні засоби	1010	20825	22625
первісна вартість	1011	47737	51765
знос	1012	26912	29140
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	0	0
знос інвестиційної нерухомості	1017	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	0	0
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих спеціальних резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	24890	34327

II. Оборотні активи			
Запаси	1100	30101	42443
Виробничі запаси	1101	16911	33274
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	7296	9166
Товари	1104	5894	5
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Державні перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	3484	10496
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	1618	933
з бюджетом	1135	413	1171
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахування доходів	1140	0	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інші поточні дебіторська заборгованість	1155	27332	17782
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	29151	17576
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	29151	17576
Витрати майбутніх періодів	1170	173	677
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:	1181	0	0
резервах довгострокових зобов'язань			
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	315	967
Усього за розділом II	1195	92587	92047
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	117477	126374

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1486	1486
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	333	333
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	110926	116498
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	112745	118317
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	87	70
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення на користь персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Бюджетна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:	1531	0	0
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв негартованих премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні кошти	1535	0	0
Прихований фонд	1540	0	0
Резерв на виплату дивидендів	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	87	70
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі віддані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:	1610	0	0
довгостроковими зобов'язаннями			
товари, роботи, послуги	1615	1146	1331
розрахунками з бюджетом	1620	1005	194
у тому числі з податку на прибуток	1621	552	194
розрахунками зі страхування	1625	0	0
розрахунками з оплати праці	1630	291	557
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	1546	5124
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	0	0
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за статutowoю діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	390	622
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестрахування	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	267	159
Усього за розділом III	1695	4645	7987

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2021 рік

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	119112	85456
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестрахування	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестрахованих у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(76746)	(51054)
Чисті допоміжні збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий:	2090	42366	34422
прибуток			
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрасти) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрасти) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестрахованих в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	2609	61
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, виїзлених від амортизування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(10743)	(9300)
Витрати на збут	2150	(7354)	(5215)
Інші операційні витрати	2180	(18224)	(1988)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	(0)	(0)
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	(0)	(0)
Фінансовий результат від операційної діяльності:	2190	8654	17980
прибуток			
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	724	601
Інші доходи	2240	396	40
Дохід від благодійної діяльності	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(103)	(69)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(4)	(1)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статистичні	2275	0	0
Фінансовий результат до амортизувань:	2290	9667	18551
прибуток			
збиток	2295	(0)	(0)

Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(3852)	(3456)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	5815	15095
збиток	2355	(0)	(0)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка вільного сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	(243)	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	(243)	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	(243)	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	5572	15095

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні витрати	2500	55903	36690
Витрати на оплату праці	2505	18715	13169
Відрахування на соціальні заходи	2510	3966	2832
Амортизація	2515	3693	3107
Інші операційні витрати	2520	15483	14648
Разом	2550	97762	70446

Фінансова звітність за 2022 рік

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	3 103	2 786
первісна вартість	1001	4 137	4 265
накопичена амортизація	1002	1 034	1 479
Незавершені капітальні інвестиції	1005	8 599	14 981
Основні засоби	1010	22 625	21 742
первісна вартість	1011	51 765	53 666
знос	1012	29 140	31 924
Інвестиційна нерухомість	1015	0	
первісна вартість	1016	0	
знос	1017	0	
Довгострокові біологічні активи	1020	0	
первісна вартість	1021	0	

накопичена амортизація	1022	0	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	
інші фінансові інвестиції	1035	0	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	
Відстрочені податкові активи	1045	0	
Гудвіл	1050	0	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	
Інші необоротні активи	1090	0	
Усього за розділом I	1095	34 327	39 509
II. Оборотні активи Запаси	1100	42 445	40 442
Виробничі запаси	1101	33 274	30 107
Незавершене виробництво	1102	0	
Готова продукція	1103	9 166	10 330
Товари	1104	5	5
Поточні біологічні активи	1110	0	
Депозити перестрахування	1115	0	
Векселі одержані	1120	0	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	10 496	7 063
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	933	5 642
з бюджетом	1135	1 171	344
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	
з нарахованих доходів	1140	0	
із внутрішніх розрахунків	1145	0	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	17 782	30 283
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	
Гроші та їх еквіваленти	1165	17 576	9 115
Готівка	1166	0	
Рахунки в банках	1167	17 576	9 115
Витрати майбутніх періодів	1170	677	122
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	
резервах незароблених премій	1183	0	
інших страхових резервах	1184	0	
Інші оборотні активи	1190	967	1 247

Усього за розділом II	1195	92 047	94 258
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	
Баланс	1300	126 374	133 767

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 486	1 486
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	
Капітал у дооцінках	1405	0	
Додатковий капітал	1410	0	
Емісійний дохід	1411	0	
Накопичені курсові різниці	1412	0	
Резервний капітал	1415	333	333
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	116 498	119 438
Неоплачений капітал	1425	0	
Вилучений капітал	1430	0	
Інші резерви	1435	0	
Усього за розділом I	1495	118 317	121 257
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	70	53
Пенсійні зобов'язання	1505	0	
Довгострокові кредити банків	1510	0	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	
Довгострокові забезпечення	1520	0	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	
Цільове фінансування	1525	0	
Благодійна допомога	1526	0	
Страхові резерви	1530	0	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	
резерв незароблених премій	1533	0	
інші страхові резерви	1534	0	
Інвестиційні контракти	1535	0	
Призовий фонд	1540	0	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	
Усього за розділом II	1595	70	53

Ш. Поточні зобов'язання і забезпечення	1600	0	
Короткострокові кредити банків			
Векселі видані	1605	0	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	
товари, роботи, послуги	1615	1 331	1 107
розрахунками з бюджетом	1620	194	329
у тому числі з податку на прибуток	1621	194	329
розрахунками зі страхування	1625	0	
розрахунками з оплати праці	1630	557	407
за одержаними авансами	1635	5 124	3 473
за розрахунками з учасниками	1640	0	
із внутрішніх розрахунків	1645	0	
за страховою діяльністю	1650	0	
Поточні забезпечення	1660	622	6 213
Доходи майбутніх періодів	1665	0	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	
Інші поточні зобов'язання	1690	159	928
Усього за розділом III	1695	7 987	12 457
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	
Баланс	1900	126 374	133 767

**JO900207 Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)**

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	77 293	119 112
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	
Премії підписані, валова сума	2011	0	
Премії, передані у перестраховування	2012	0	
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	

Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	46 809	76 746
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	
Валовий: прибуток	2090	30 484	42 366
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	
Інші операційні доходи	2120	248	2 609
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	
Адміністративні витрати	2130	12 928	10 743
Витрати на збут	2150	6 830	7 354
Інші операційні витрати	2180	7 306	18 224
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	3 668	8 654
Дохід від участі в капіталі	2200	0	
Інші фінансові доходи	2220	198	724
Інші доходи	2240	62	396
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	
Фінансові витрати	2250	89	103
Втрати від участі в капіталі	2255	0	
Інші витрати	2270	10	4
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	3 829	9 667
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-889	-3 852
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	

Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	2 940	5 815
---------------------------------------	------	-------	-------

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	
Накопичені курсові різниці	2410	0	
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	
Інший сукупний дохід	2445	-243	
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	-243
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	-243
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	2 940	5 572

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	39 912	55 903
Витрати на оплату праці	2505	17 111	18 715
Відрахування на соціальні заходи	2510	3 659	3 966
Амортизація	2515	3 885	3 695
Інші операційні витрати	2520	15 759	15 483
Разом	2550	80 326	97 762

ДОДАТОК Б

Вінницький національний технічний університет
Факультет менеджменту та інформаційної безпеки
Кафедра підприємництва, логістики та менеджменту

ІЛЮСТРАТИВНИЙ МАТЕРІАЛ

до бакалаврської дипломної роботи на тему:

УПРАВЛІННЯ КРЕДИТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА (НА
ПРИКЛАДІ ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА
«БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ЗАВОД ЗАЛІЗОБЕТОННИХ КОНСТРУКЦІЙ»)

Виконав: студент 4 курсу, групи Пз-20бз
спеціальності 076 «Підприємництво,
торгівля та біржова діяльність»

Шамрай М. І.

Керівник: к.е.н., доцент каф. ПЛМ

Безсмертна О. В.

Вінниця-2024

**Слайд 1 – Основні фінансові результати господарської діяльності ПрАТ
«Білоцерківський завод ЗБК»**

Показники	Рік			Відхилення			
	2020	2021	2022	Абсолютне відхилення		Відносне відхилення	
				2021/2020	2022/2021	2021/2020	2022/2021
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	85 456	119112	77 293	33656,0	-41819,0	39,4	-35,1
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	51 034	76746	46 809	25712,0	-29937,0	50,4	-39,0
Валовий прибуток, тис. грн.	34 422	42366	30 484	7944,0	-11882,0	23,1	-28,0
Інші операційні доходи, тис. грн.	61	2609	248	2548,0	-2361,0	4177,0	-90,5
Адміністративні витрати, тис. грн.	9 300	10743	12 928	1443,0	2185,0	15,5	20,3
Витрати на збут, тис. грн.	5 215	7354	6 830	2139,0	-524,0	41,0	-7,1
Інші операційні витрати, тис. грн.	1 988	18224	7 306	16236,0	-10918,0	816,7	-59,9
Фінансові результати від операційної діяльності, тис. грн.	17 980	8654	3 668	-9326,0	-4986,0	-51,9	-57,6
Інші доходи, тис. грн.	40	396	62	356,0	-334,0	890,0	-84,3
Інші витрати, тис. грн.	1	4	10	3,0	6,0	300,0	150,0
Фінансові результати до оподаткування, тис. грн.	18 551	9667	3 829	-8884,0	-5838,0	-47,9	-60,4
Чистий фінансовий результат, тис. грн.	15 095	5815	2 940	-9280,0	-2875,0	-61,5	-49,4

**Слайд 2 – Аналіз показників платоспроможності і ліквідності
ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК»**

Показник	2020		2021	2022	Абсолютне відхилення		
	поч.	кін.	кін.	кін.	2020	2021	2022
Початкові дані							
1. Сума активів (пасивів), тис. грн	108691	117477	126374	133767	8786	8897	7393
2. Власний капітал, тис.грн.	97650	112745	118317	121257	15095	5572	2940
3. Оборотні активи, тис. грн.	85678	92587	92047	94258	6909	-540	2211
4. Поточні зобов'язання тис.грн.	10937	4645	7987	12457	-6292	3342	4470
5. Запаси, тис.грн.	28144	30101	42445	40442	1957	12344	-2003
6. Грошові кошти, тис.грн.	6272	29151	17576	9115	22879	-11575	-8461
Розрахункові дані							
7. Коефіцієнт платоспроможності (автономії) (р.2/р.1)	0,90	0,96	0,94	0,91	0,06	-0,02	-0,03
8. Коефіцієнт покриття (р.3/р.4)	7,8	19,9	11,5	7,6	12,1	-8,4	-4,0
9. Коефіцієнт швидкої ліквідності (р.3-р.5)/р.4	5,3	13,5	6,2	4,3	8,2	-7,2	-1,9
10. Коефіцієнт абсолютної ліквідності (р.6/р.4)	0,6	6,3	2,2	0,7	5,7	-4,1	-1,5

**Слайд 3 – Результати розрахунків показників фінансової стійкості
ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК»**

Показник	2020		2021	2022	Абсолютне відхилення		
	поч.	кін.	кін.	кін.	2020	2021	2022
Початкові дані							
1. Сума активів (пасивів), тис. грн.	108691	117477	126374	133767	8786	8897	7393
2. Власний капітал, тис. грн.	97650	112745	118317	121257	15095	5572	2940
3. Оборотні активи, тис. грн.	85678	92587	92047	94258	6909	-540	2211
4. Короткострокові зобов'язання, тис. грн.	10937	4645	7987	12457	-6292	3342	4470
5. Власні обігові кошти, тис. грн. (р.3-р.4)	74741	87942	84060	81801	13201	-3882	-2259
6. Позиковий капітал, тис. грн.	11 041	4 732	8 057	12 510	-6309	3325	4453
7. Необоротні активи, тис. грн.	23013	24890	34327	39509	1877	9437	5182
Розрахункові дані							
8. Коефіцієнт автономії (р.2/р.1)	0,90	0,96	0,94	0,91	0,06	-0,02	-0,03
9. Коефіцієнт маневреності власного капіталу (р.5/р.2)	0,77	0,78	0,71	0,67	0,01	-0,07	-0,04
10. Коефіцієнт фінансової стабільності (р.2/р.6)	8,84	23,83	14,68	9,69	14,98	-9,14	-4,99
11. Коефіцієнт забезпеченості власними коштами ((р.2-р.7)/р.3)	0,87	0,95	0,91	0,87	0,08	-0,04	-0,05

**Слайд 4 – Аналіз дебіторсько-кредиторської заборгованості
ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК»**

Показники	Рік			Відхилення			
	2020	2021	2022	Абсолютне відхилення		Відносне відхилення	
				2021/ 2020	2022/ 2021	2021/ 2020	2022/ 2021
1. Дебіторська заборгованість	41635	31614,5	36857	-10020,5	5242,5	-24,1	16,6
2. Чистий дохід від реалізації продукції	85456	119112	77293	33656,0	-41819,0	39,4	-35,1
3. Кредиторська заборгованість	7158,5	5597	6261	-1561,5	664,0	-21,8	11,9
4. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (р.2/р.1)	2,05	3,77	2,10	1,7	-1,7	-	-
5. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості (р.2/р.3)	11,94	21,28	12,35	9,3	-8,9	-	-
6. Період погашення дебіторської заборгованості, дні (360/р.4)	175,4	95,6	171,7	-79,8	76,1	-	-
7. Період погашення кредиторської заборгованості, дні (360/р.5)	30,2	16,9	29,2	-13,2	12,2	-	-

Слайд 5 – Вплив чинників на зміну залишків грошових коштів ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК»

Показник	Відхилення
	2022 р. від 2021 р.
ΔРП	-2632,0
Δ(К– РП)	6888
ΔДЗ	-17,0
ΔПЗ	3906,0
ΔД	0,0
	7309,0
ΔНА	
Δ(ОА – ГК)	10879,5
ΔВ	-25,5
Δ ГК – грошові кошти	-10018,0

Слайд 6 – Система пропозицій та результати від їх впровадження на ПрАТ «Білоцерківський завод ЗБК»

ДОДАТОК В

ПРОТОКОЛ ПЕРЕВІРКИ БАКАЛАВРСЬКОЇ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ НА НАЯВНІСТЬ ТЕКСТОВИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ

Назва роботи: УПРАВЛІННЯ КРЕДИТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ЗАВОД ЗАЛІЗОБЕТОННИХ КОНСТРУКЦІЙ»).

Тип роботи: Бакалаврська дипломна робота.
(дипломна робота, курсовий проект (робота), реферат, аналітичний огляд, інше (вказати))

Підрозділ кафедра підприємництва, логістики та менеджменту факультету менеджменту та інформаційної безпеки.
(кафедра, факультет (інститут), навчальна група)

Показники звіту подібності Unicheck

Оригінальність 88,6% Схожість 11,4%

Аналіз звіту подібності (відмітити потрібне)

- ☒ Запозичення, виявлені у роботі, оформлені коректно і не містять ознак плагіату.
- ☐ Виявлені у роботі запозичення не мають ознак плагіату, але їх надмірна кількість викликає сумніви щодо цінності роботи і відсутності самостійності її автора. Роботу направити на розгляд експертної комісії кафедри.
- ☐ Виявлені у роботі запозичення є недобросовісними і мають ознаки плагіату та/або в ній містяться навмисні спотворення тексту, що вказують на спроби приховування недобросовісних запозичень.

Особа, відповідальна за перевірку _____ к.е.н., доц. Пілявоз Т. М.
(підпис) (прізвище, ініціали)

Ознайомлені з повним звітом подібності, який був згенерований системою Unicheck щодо роботи.

Автор роботи _____ Шамрай М. І.
(підпис)

Керівник роботи _____ Безсмертна О. В.
(підпис)